

Naar een duurzame oplossing voor Sint Pancras en Koedijk

Evaluatie en verkenning doorwerking vorming gemeente
Dijk en Waard

Colofon:

Datum:

30 september 2024

Opdrachtgever:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Onderzoekers:

Marcel Boogers
Sabine van Zuydam
Inge Stortenbeker
Arco de Baat
Eva van Malsen
Hadassa Koopmans

Inhoudsopgave

Colofon:	2
1. Evaluatie doorwerking Dijk en Waard	4
1.1. Doelstelling, vraagstelling en afbakening	4
1.2. Onderzoeksverantwoording	6
2. Dorps- en wijkgericht werken & participatie in Dijk en Waard	8
2.1. Dorps- en wijkgericht werken	8
2.2. Participatiebeleid	12
2.3. Conclusies over de inrichting en werking van het dorps- en wijkgericht werken en participatiebeleid ...	13
3. Ervaringen inwoners Dijk en Waard	15
3.1. Ervaringen inwoners	15
3.2. Conclusies over ervaringen inwoners Sint Pancras en Koedijk met de gemeente Dijk en Waard	21
4. Verkenning	23
4.1. Samenvatting evaluatie: aandachtspunten	23
4.2. Is grenscorrectie een duurzame oplossing?	24
4.3. Versterken van dorps- en kerngericht werken als duurzame oplossing: lessen voor Dijk en Waard	24
Bijlage 1. Overzicht geïnterviewden	25
Bijlage 2. Resultaten inwonersconsultatie	26
1. Inwonersbetrokkenheid	27
2. Overheidsnabijheid	30
3. Leefbaarheid	35

1. Evaluatie doorwerking Dijk en Waard

Sinds 1 januari 2022 vormen de voormalige gemeenten Heerhugowaard en Langedijk gezamenlijk de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Een gemeente die bestaat uit 25 dorpen en wijken,¹ waaronder Sint Pancras en een deel van Koedijk.² In deze twee dorpen deed de herindeling veel stof opwaaien en waren er inwoners die uitspraken liever bij gemeente Alkmaar te willen horen. De bezwaren vonden voornamelijk hun achtergrond in de verbondenheid van de twee dorpen met Alkmaar, de zorgen over het behoud van het unieke karakter van deze dorpen en de wijze waarop in de jaren voor de herindeling vorm was gegeven aan de zorg voor het behoud van het unieke karakter en de gemeentelijke dienstverlening.³

Bij de behandeling van het wetsvoorstel tot de herindeling is in de Tweede Kamer een motie van lid Snoeren c.s. aangenomen. Deze riep de minister van BZK op om de provincie Noord-Holland te verzoeken om na voltooiing van het herindelingsproces met de gemeente Dijk en Waard, de gemeente Alkmaar en de inwoners van Sint Pancras en Koedijk “te evalueren en te verkennen of voor de twee dorpen een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is”.⁴ De minister van BZK heeft gehoor gegeven aan deze motie en heeft de provincie Noord-Holland verzocht de motie uit te voeren en haar te informeren over de voortgang. Vervolgens hebben de provincie en de gemeente Dijk en Waard gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld voor deze evaluatie en verkenning. Deze is verzonden aan de minister, die de Tweede Kamer daarover heeft geïnformeerd.⁵ Dit plan van aanpak is verder uitgewerkt in een offerteaanvraag die door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als opdrachtgever is uitgezet. Met deze evaluatie en verkenning geven we uitvoering aan die opdracht.

1.1. Doelstelling, vraagstelling en afbakening

1.1.1. Doelstelling en afbakening

De doelstelling en het beoogd resultaat van dit onderzoek is tweeledig. Het is gericht op zowel het in beeld brengen van de huidige situatie, als het vooruitkijken naar de toekomst. Het evaluatieve deel van dit onderzoek heeft tot doel om te duiden ‘of de herindeling van Langedijk en Heerhugowaard tot Dijk en Waard heeft geleid tot een gemeente waarbij overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners, dorps- en kernenbeleid op een goede wijze met een menselijke maat is vormgegeven, met name ten aanzien van Sint Pancras en Koedijk’.⁶ Deze doelstelling betekent dat de overige doelen van de herindeling, waaronder meer slagkracht voor de gemeente, buiten beschouwing blijven. Daarnaast

¹ Landelijke Wijk- en Buurtindeling van het CBS.

² Het dorp Koedijk valt voor een deel binnen het grondgebied van Alkmaar en voor het andere deel binnen het grondgebied van Dijk en Waard. Met de aanduiding Koedijk bedoelen we in deze rapportage het Dijk en Waardse deel van het dorp.

³ Gemeenten Langedijk & Heerhugowaard (2021). *Herindelingsadvies gemeente Dijk en Waard*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fbc6d36b-4970-4a22-8d4e-2d9e9fbddd74/1/pdf/Herindelingsadvies%20Heerhugowaard-Langedijk.pdf>

⁴ Tweede Kamer (11 februari 2021). Plenair verslag Tweede Kamer, 56e vergadering. Geraadpleegd op 12 januari 2024 via: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail/2020-2021/56

⁵ Kamerbrief aanpak evaluaties gemeente Dijk en Waard en gemeente Maashorst, 13 juli 2022. Kenmerk 2022-0000284504.

⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (12 december 2023). *Offerteaanvraag Evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard, met name t.a.v. Sint Pancras en Koedijk*. Den Haag.

maken de overige kernen geen onderdeel uit van de evaluatie, met dien verstande dat de te trekken lessen relevant zijn voor alle dorpen en wijken van de gemeente Dijk en Waard.

In de doelstelling wordt gesproken over overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners en het dorps- en kernenbeleid. In dit onderzoek zien we het dorps- en kernenbeleid, waarvoor inmiddels binnen Dijk en Waard de term dorps- en wijkgericht werken wordt gebruikt, samen met het participatiebeleid, als overkoepelende plek waarin beleidsmatige aandacht voor overheidsnabijheid en de betrokkenheid van inwoners vorm krijgt. Daarnaast weten we, onder meer uit eerder onderzoek,⁷ dat dorps- en wijkgericht werken ook aan een ander aspect kan bijdragen, namelijk aan de leefbaarheid van een kern. In dit onderzoek besteden we daarom zowel aandacht aan inwonersbetrokkenheid en overheidsnabijheid, als aan (ervaren) leefbaarheid.

Op basis van de resultaten van de evaluatie hebben we vervolgens verkend in hoeverre en welke duurzame oplossingen nodig zijn voor de overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken ten aanzien van Sint Pancras en Koedijk. Dit is het tweede deel van het onderzoek. De motie Snoeren c.s. vraagt bijzondere aandacht voor de mogelijkheid van een grenscorrectie. Daar reflecteren we dan ook op. Verder verkennen we wat gegeven de uitkomsten van de evaluatie een passende en duurzame oplossing is. Zoals expliciet is aangegeven in het plan van aanpak van de provincie Noord-Holland en gemeente Dijk en Waard, heeft deze verkenning ook tot doel lessen te trekken voor het beleid van de gemeente Dijk en Waard als geheel.⁸

1.1.2. Onderzoeksvragen

Het onderzoek wordt vormgegeven aan de hand van de volgende centrale onderzoeksvraag:

In hoeverre is overheidsnabijheid, betrokkenheid van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken in de gemeente Dijk en Waard op een goede wijze met een menselijke maat vormgegeven, in het bijzonder voor de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en welke lessen zijn daaruit te trekken voor deze beide dorpen en de gemeente als geheel?

De onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende vijf deelvragen:

1. Hoe zijn het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid in de gemeente Dijk en Waard ingericht?
2. Hoe krijgen het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid van de gemeente Dijk en Waard in de praktijk invulling in de kernen Sint Pancras en Koedijk? Wat wordt er gedaan en met welk resultaat?
3. Hoe wordt de invulling van overheidsnabijheid, het betrekken van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken door de inwoners van Sint Pancras en Koedijk ervaren? Wat wordt gewaardeerd en wat zijn aandachtspunten?
4. In hoeverre is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en voor de gemeente als geheel? Zijn er alternatieven denkbaar?

⁷ Bijvoorbeeld Boogers, M. (2013). Hoe beoordelen inwoners hun gemeentebestuur en waar hangt dat oordeel van af? Bestuurswetenschappen, 2013(4), pp. 19-40.

⁸ Zie ook: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (12 december 2023). *Offerteaanvraag Evaluatie doorwerking herindeling Dijk en Waard, met name t.a.v. Sint Pancras en Koedijk*. Den Haag.

5. Welke lessen zijn te trekken voor het beleid van de gehele gemeente Dijk en Waard?

1.2. Onderzoeksverantwoording

Deze evaluatie en verkenning is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de periode maart tot en met september 2024. Het onderzoek is namens de opdrachtgever begeleid door een begeleidingsgroep bestaande uit de portefeuillehouders bestuur van de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard, de gemeentesecretaris/algemeen directeur van de gemeente Dijk en Waard en een ambtelijk adviseur van zowel de provincie Noord-Holland als de gemeente Dijk en Waard. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties was ambtelijk betrokken bij deze begeleidingsgroep als agendalid.

In het **evaluatieve deel** van het onderzoek is allereerst het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid van gemeente Dijk en Waard geanalyseerd, in het bijzonder waar het de kernen Sint Pancras en Koedijk betreft. Daarnaast is onderzocht hoe de inwoners van beide kernen denken over overheidsnabijheid, het betrekken van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken van gemeente Dijk en Waard. Het beantwoordt daarmee deelvragen 1), 2) en 3).

Hiervoor zijn allereerst beleids- en uitvoeringsdocumenten van de gemeente over participatie en dorps- en kerngericht werken geanalyseerd, evenals gegevens die inzicht gaven in de leefbaarheid in de dorpen Sint Pancras en Koedijk. Daarnaast zijn de portefeuillehouder dorps- en wijkgericht werken, de gemeentesecretaris/algemeen directeur en relevante beleidsmedewerkers geïnterviewd. Een volledig overzicht van geïnterviewde functionarissen is opgenomen in bijlage 1.

Hierna zijn inwoners van Sint Pancras en Koedijk via een enquête gevraagd naar hun ervaringen met de gemeente Dijk en Waard. Voor het opstellen van de vragenlijst is gebruikgemaakt van de bevindingen uit de documentanalyse en de interviews en is voortgebouwd op het onderzoek dat I&O in 2019 ten behoeve van het herindelingsadvies heeft uitgevoerd. Waar mogelijk is in de formulering van vragen aangesloten bij dit eerdere onderzoek. Om ervoor te zorgen dat de vragenlijst zo goed mogelijk aansloot bij de aandachtspunten van inwoners, zijn twee afzonderlijke werksessies gehouden – één in Sint Pancras en één in Koedijk. Inwoners van de kernen zijn uitgenodigd voor deze werksessies via sociale media kanalen van de gemeente, een advertentie in GemeenteNieuws, een aankondiging op de gemeentewebsite en een persbericht dat door lokale media is overgenomen. In totaal meldden 7 inwoners van Koedijk en 43 inwoners van Sint Pancras zich aan voor de bewonersavond. Van de inwoners die zich aanmeldden namen in totaal circa 30 personen daadwerkelijk deel. Deelnemers aan de werksessies konden meedenken over wat “gemeente dichtbij inwoners”, “betrokken inwoners” en “kwaliteit voorzieningen en leefomgeving” voor hen betekenden, en wat ze van aan hun dorp hierover wilden vragen. Ook deze input is verwerkt in de uiteindelijke vragenlijst. Belangrijke thema's die inwoners naar voren brachten waren bijvoorbeeld de manier waarop de gemeente dorpen informeert of betreft bij haar plannen, leefbaarheid van de dorpen (zoals verkeersveiligheid en onderhoud openbare ruimte), en de mate waarin de gemeente Dijk en Waard oog heeft voor het eigen karakter van de dorpen.

Tussen 17 juni en 7 juli 2024 konden inwoners van Koedijk en Sint Pancras de vragenlijst invullen. Deze vragenlijst was via een open link beschikbaar via www.onderzoekdijkenwaard.nl. Invullers werd gevraagd hun e-mailadres op te geven waarna een bevestigingsmail werd gestuurd ter verificatie van de antwoorden. Antwoorden van invullers met postcodes buiten Sint Pancras en Koedijk (gedeelte gemeente Dijk en Waard) zijn niet meegenomen in de analyse. Verder zijn antwoorden gecheckt op invultijd (antwoorden van opvallend snelle invullers zijn extra nagelopen) en zijn open antwoorden

gecontroleerd (bijv. vaker voorkomen specifieke formuleringen). Tot slot is nagegaan via welke link inwoners bij de vragenlijst kwamen. De vragenlijst is op uiteenlopende manieren onder de aandacht gebracht van inwoners gedurende de looptijd van de enquête. Zo is er gericht geadverteerd op sociale media, zijn advertenties geplaatst via de digitale kanalen van DPG-media (nu.nl), is een papieren versie van de vragenlijst ter beschikking gesteld via dorps huis De Geist in Sint Pancras en De Binding in Zuid-Scharwoude, en zijn vragenlijsten verstrekt aan de Bonte Koe in Koedijk. Daarnaast is geadverteerd in GemeenteNieuws, zijn de deelnemers aan de werksessies tweemaal benaderd om de vragenlijst in te vullen en hun netwerk hiervan op de hoogte te brengen en is er een ansichtkaart huis aan huis bezorgd op alle bewoonde adressen in de dorpen Koedijk en Sint Pancras. De papieren versie van de vragenlijst konden inwoners via een retourenvelop kosteloos terugsturen.

In totaal hebben 464 inwoners de vragenlijst ingevuld, 398 uit Sint Pancras en 31 uit Koedijk. Van 35 invullers is de postcode onbekend. Uitsplitsingen van de antwoorden van deze groep lieten geen significante afwijkingen zien en zijn daarom meegenomen in de definitieve analyse. Inwoners konden zelf kiezen over welke onderwerpen ze hun mening wilden geven. 77% koos ervoor om over alle onderwerpen een mening te geven; 12% wilde alleen (of een combinatie van) vragen over inwonersbetrokkenheid invullen, 8% over overheids nabijheid en 16% over leefbaarheid. Analyse van de respons liet zien dat deze zowel in aantal als in spreiding over de twee dorpen voldoende was om representatieve uitspraken te kunnen doen.

In het **verkennende deel** is op basis van de evaluatie vooruitgekeken naar de toekomst van Sint Pancras en Koedijk. Onderzoeksvragen 4) en 5) zijn hier beantwoord. Hiervoor is nagegaan of een grenscorrectie met Alkmaar een duurzame oplossing is in het licht van de ervaringen van inwoners met de gemeente Dijk en Waard. Ook is hier ingegaan op alternatieve oplossingen en de lessen die te trekken zijn voor gemeente Dijk en Waard. Ten behoeve van deze verkenning hebben we de gemeente Alkmaar meermaals uitgenodigd om documenten met ons te delen en in gesprek te gaan om de situatie in Alkmaar beter te leren kennen en de reflectie te verrijken. De gemeente Alkmaar is niet ingegaan op deze uitnodiging.

2. Dorps- en wijkgericht werken & participatie in Dijk en Waard

Volgens het herindelingsadvies is het dorps- en wijkgericht werken een belangrijk instrument om tegemoet te komen aan de zorgen van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk bij de vorming van de nieuwe gemeente Dijk en Waard: *“Een belangrijk onderdeel is het kernenbeleid. Het kernenbeleid is een op dorpen en wijken afgestemd beleid voor de gehele nieuwe gemeente. Hiermee is nu al een start gemaakt in de dorpen Sint Pancras en Koedijk. De colleges willen hiermee niet alleen tegemoet komen aan de zorgen en wensen die in deze dorpen leven, maar vooral ook perspectief voor de toekomst bieden. We bieden u een robuuste nieuwe gemeente waarin sterke dorpen en wijken met een eigen karakter gewaarborgd blijven en waar nodig worden versterkt.”*⁹

Ook voor de andere dorpen in de nieuwe gemeente zou dit een goede manier kunnen zijn om overheidsnabijheid te behouden en te versterken.

In dit hoofdstuk staat het dorps- en wijkgericht werken en de wijze waarop participatie invulling krijgt in de gemeente Dijk en Waard centraal en beantwoorden we de volgende twee deelvragen:

- 1) Hoe zijn het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid in de gemeente Dijk en Waard ingericht?
- 2) Hoe krijgen het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid van de gemeente Dijk en Waard in de praktijk invulling in de kernen Sint Pancras en Koedijk? Wat wordt er gedaan en met welk resultaat?

2.1. Dorps- en wijkgericht werken

2.1.1. Doelen en uitgangspunten in dorps- en wijkgericht werken

Met het dorps- en wijkgericht werken, beoogt de gemeente Dijk en Waard tegemoet te komen aan de specifieke wensen en problemen van alle dorpen en wijken. Een belangrijke ambitie hierbij is om het dorps- en wijkgericht werken samen met de inwoners van de betreffende dorpen en kernen vorm te geven. Al voor de herindeling was door de toenmalige gemeente Langedijk een start gemaakt met dit kernenbeleid in Sint Pancras en Koedijk.¹⁰

⁹ Gemeenten Langedijk & Heerhugowaard (2021). *Herindelingsadvies gemeente Dijk en Waard*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fbc6d36b-4970-4a22-8d4e-2d9e9fbddd74/1/pdf/Herindelingsadvies%20Heerhugowaard-Langedijk.pdf>

¹⁰ Gemeenten Langedijk & Heerhugowaard (2021). *Herindelingsadvies gemeente Dijk en Waard*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fbc6d36b-4970-4a22-8d4e-2d9e9fbddd74/1/pdf/Herindelingsadvies%20Heerhugowaard-Langedijk.pdf>; Gemeente Langedijk (19-10-2020). Raadsmemo actieprogramma kernenbeleid Langedijk.

In het coalitieakkoord 2023-2026 beschrijven de coalitiepartners het dorps- en wijkgericht werken als essentieel middel om het contact en de samenwerking met de samenleving te versterken. Zo wordt gesteld:

“De gemeente is zichtbaar en benaderbaar binnen onze dorpen en wijken. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties weten ons te vinden en andersom. Raad en college gaan op werkbezoek bij andere gemeenten en organisaties om inspiratie op te doen over vernieuwende manieren om samen te werken en om hiervan te leren. (...) We gaan de dorpen en wijken in om te horen wat er speelt en wat van de gemeente wordt verwacht. Raadsleden worden uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn. Plannen in een dorp of wijk bedenken we het liefst samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties om vervolgens gezamenlijk te bepalen wat nodig is om deze plannen uit te voeren.”¹¹

Deze ambities zijn in 2023 verder geconcretiseerd in een programmaplan.¹² In dit programmaplan is opgenomen dat de gemeente samen met inwoners werkt aan lokale en maatschappelijke opgaven, waarbij per dorp of wijk wordt bekeken welke vorm hiervoor het meest passend is.

2.1.2. Dorps- en wijkgericht werken in de praktijk

In de analyse van het dorps- en wijkgericht onderscheiden we drie aspecten. Het eerste aspect is het gebiedsgericht werken in dorpen en wijken, het tweede is de bestuurlijke aandacht voor dorpen en wijken van de gemeenteraad en het college van B&W. Het derde aspect is de ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken.

1) Gebiedsgericht werken in dorpen en wijken

De gemeente is in 2023 gestart met het gebiedsgericht werken via een pilot in twee startgebieden: de Schilderswijk en de dorpen Noord- en Zuid-Scharwoude. Inmiddels is ook een vergelijkbaar traject gestart in Rivierenwijk, hoewel dit formeel geen onderdeel vormt van de pilot. In ieder startgebied is een data-analyse gemaakt. De vervolgstap is dat een gebiedsteam die data-analyse samen met inwoners vertaalt naar een gebiedsagenda en uitvoeringsagenda.¹³ In Noord- en Zuid-Scharwoude is de analyse door middel van bewonersavonden tot stand gekomen, in de Schilderswijk zijn hiervoor gesprekken gevoerd met professionals van maatschappelijke partners in de wijk (woningcorporaties, zorginstellingen, etc.).¹⁴ In de zomer van 2024 zijn de analyses afgemaakt en de dorps- en wijkagenda's

¹¹ Gemeente Dijk en Waard (2022). Coalitieakkoord 2023-2026 - Thuis in Dijk en Waard: Sociaal en Vooruitstrevend. Geraadpleegd op 27-8-2024 via:

https://www.dijkenwaard.nl/fileadmin/bestanden/Gemeentebestuur/College_van_B_en_W/Coalitieakkoord_19_december_2022.pdf

¹² Gemeente Dijk en Waard, Programmaplan Dorps- en Wijkgericht Werken.

¹³ Gemeente Dijk en Waard (24-10-2023), *Collegebericht tussentijdse opbrengsten Dorps en Wijkgericht werken*. Gemeente Dijk en Waard (04-07-2024). *Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken Tafel de Binding*.

¹⁴ Gemeenteraad Dijk en Waard (04-07-2024). *Tafel de Binding: Beeldvormend – Dorps- en wijkgericht werken*. Geraadpleegd op 27-8-2024 via: <https://bestuur.dijkenwaard.nl/Agenda/Index/6a70b293-3cff-409a-8eec-f3fcbea62778#dee98606-3525-4df8-bf80-4ecd6951aa50>; Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken, Raadstafel 4 juli 2024

opgesteld. Met de uitvoering van enkele concrete initiatieven is inmiddels gestart, zoals het realiseren van de attente plek in buurthuis de Ezel.¹⁵

Uit interviews en een eerste evaluatie¹⁶ blijkt dat de ervaringen met dorps- en wijkgericht werken in de startgebieden overwegend positief zijn. Zo zijn de inwonersavonden goed bezocht. Tegelijkertijd komt ook naar voren dat er te weinig ambtelijke capaciteit is om de opgestelde gebiedsagenda's uit te voeren. Ook blijkt de gebrekkige interne afstemming de voortgang van gebiedsprocessen enigszins in de weg te staan. In het programmaplan staat dat na evaluatie van de pilots gekeken wordt hoe de werkwijze geleidelijk in meerdere gebieden kan worden toegepast. In de interviews blijkt dat het onduidelijk is of en hoe er een vervolg wordt gegeven aan de pilot. Het is niet helder of en wanneer vergelijkbare gebiedsprocessen in andere gebieden worden opgestart. Zoals de ambtelijke capaciteit onvoldoende is voor het uitvoeren van de gebiedsagenda's, zo geven verschillende geïnterviewden ook aan dat deze onvoldoende is om voor alle gebieden een gebiedsagenda te maken. Ook is er onder geïnterviewden geen gedeeld beeld over nut en noodzakelijk om in alle dorpen en wijken een vergelijkbaar gebiedsproces toe te passen.

2) Bestuurlijke aandacht

Het tweede aspect betreft de rol van college en raad bij het dorps- en wijkgericht werken en bij de verdere ontwikkeling hiervan. Binnen het college is er een wethouder bestuurlijk verantwoordelijk voor het programma dorps- en wijkgericht werken in brede zin.¹⁷

In het programmaplan wordt ook de mogelijkheid van het werken met wijkwethouders overwogen. Zij zijn het eerste bestuurlijke aanspreekpunt van het dorp of de wijk. Ze weten wat er leeft en speelt en zijn nauw betrokken bij het maken van de gebiedsanalyse en het opstellen van een gebiedsagenda. Ook informeren ze andere portefeuillehouders en brengen deze bij elkaar wanneer nodig. Er is echter in afwachting van de pilot en de bevindingen in de startgebieden nog niet voor gekozen om het wijkwethouderschap voor alle dorpen en wijken in te voeren.¹⁸

Toch is in de praktijk nog wat onduidelijkheid over het al dan niet bestaan van wijkwethouders. Uit interviews blijkt dat niet voor alle ambtelijk betrokkenen duidelijk is of er wijkwethouders zijn en wat hun rol inhoudt. Naar buiten toe bestaat de rol van wijkwethouder in ieder geval niet. Op de website van de gemeente staat bijvoorbeeld niet per wethouder vermeld welke dorpen en wijken deze persoon in portefeuille heeft.

Los van het wijkwethouderschap heeft er sinds de gemeentelijke herindeling geen tour van collegeleden langs de verschillende gebieden plaatsgevonden. Wel hebben wethouders de startgebieden bezocht en zijn zij aanwezig geweest bij de bewonersavonden die daar zijn gehouden. Dit wil overigens niet zeggen dat collegeleden niet aanwezig zijn geweest in Koedijk en Sint Pancras. Die bezoeken hebben dan met name vanuit een specifieke portefeuille plaatsgevonden of waren gekoppeld aan een evenement, zoals

¹⁵ Gemeenteraad Dijk en Waard (04-07-2024). *Tafel de Binding: Beeldvormend – Dorps- en wijkgericht werken*. Geraadpleegd op 27-8-2024 via: <https://bestuur.dijkenwaard.nl/Agenda/Index/6a70b293-3cff-409a-8eec-f3fcbea62778#dee98606-3525-4df8-bf80-4ecd6951aa50>; Buurthuis De Ezel (z.d.). Nieuws: Attente plek "Het bruggetje" bij Buurthuis De Ezel. Geraadpleegd op 23 september 2024 via: <https://www.buurthuisdeezel.nl/Nieuws.html>

¹⁶ Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken, Raadstafel 4 juli 2024.

¹⁷ Gemeente Dijk en Waard (z.d.). *Dorps- en wijkgericht werken: Programmaplan*. Versie 6.2.

¹⁸ Gemeente Dijk en Waard (z.d.). *Dorps- en wijkgericht werken: Programmaplan*. Versie 6.2.; Presentatie evaluatie dorps- en wijkgericht werken, Raadstafel 4 juli 2024.

een werkbezoek aan de tennishal of het Poppodium B3 en de aanwezigheid bij de intocht van Sinterklaas. In de afgelopen twee jaar zijn wethouders gezamenlijk circa zo'n acht keer per jaar in Sint Pancras en Koedijk geweest.¹⁹

De gemeenteraad heeft zijn werkwijze eveneens niet ingericht op gebiedsprocessen in dorpen en wijken. Aandacht van de raad voor dorpen en wijken blijkt op basis van documenten vooral reactief. We zien terug dat signalen uit dorpen en wijken worden geagendeerd, maar we hebben geen indicaties dat de gemeenteraad actief naar dorpen en wijken toegaat om in gesprek te gaan. Dit wil niet zeggen dat door individuele raadsleden dit contact niet wordt opgezocht, wel dat dit niet is ingebed in de werkwijze van de gemeenteraad. Ook in dit opzicht is er in Dijk en Waard geen structurele bestuurlijke aandacht voor het dorps- en wijkgericht werken.

3) *Ambtelijke inbedding*

Het laatste aspect heeft betrekking op de manier waarop de ontwikkeling van het dorps- en wijkgericht werken is ingebed in het functioneren van de ambtelijke organisatie. Het gaat daarbij om organisatieontwikkeling en inrichting, beleidsontwikkeling en uitvoering, communicatie en HRM-beleid. De ambtelijke projectleiders dorps- en wijkgericht werken dragen hier met de gemeentesecretaris/algemeen directeur een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor. Uit interviews blijkt de ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken nog betrekkelijk zwak te zijn. Het dorps- en wijkgericht werken is namelijk niet ingericht als afdeling, maar als programma. Voor het daadwerkelijk uitvoeren van acties naar aanleiding van signalen uit de dorpen en wijken, zijn ambtelijk projectleiders sterk afhankelijk van collega's van diverse beleidsafdelingen. In de interviews komt naar voren dat omdat de organisatie van de nieuwe gemeente volop in ontwikkeling is en een groot personeelsverloop heeft gekend, de contacten met beleidsafdelingen niet altijd even gemakkelijk verlopen. De organisatieontwikkeling van de ambtelijke organisatie die dit jaar is ingezet, beoogt hier onder meer verbeteringen in aan te brengen.

2.1.3. Dorps- en wijkgericht werken in relatie tot Sint Pancras en Koedijk

Hoewel het gezien alle aandacht in het herindelingsproces voor de hand zou liggen om Koedijk en Sint Pancras onderdeel uit te laten maken van de pilot dorps- en wijkgericht werken, is hier bewust niet voor gekozen door de gemeente. In interviews wordt aangevoerd dat beide dorpen anders een voorrangspositie zouden krijgen ten opzichte van de overige gebiedsdelen. En: in de toenmalige gemeente Langedijk was er al veel aandacht geweest voor de inwoners van beide dorpen, ook over concreet beleid. In interviews zijn daarvan de volgende voorbeelden genoemd:

- De rond de herindeling gevoerde dorpsgesprekken in Koedijk.
- De initiatievencampagne in 2021 waarbij Langedijkse burgers initiatieven konden indienen. Er was een gemeentelijk budget beschikbaar voor de initiatieven die in een stemronde onder inwoners de meeste stemmen zouden krijgen. Het winnende initiatief is het plaatsen van wandelbankjes in alle kernen en wijken.²⁰ Hier is € 18.240 voor uitgetrokken.²¹ In november 2023

¹⁹ Overzicht werkbezoeken aan Koedijk en Sint Pancras door een of meerdere collegeleden, dd. 2 mei 2024.

²⁰ <https://www.dagbladdijkenwaard.nl/gemeente/initiatievencampagne-groot-succes-5-initiatieven-krijgen-ondersteuning-bij-de-uitvoering>

²¹ <https://dijkenwaardcentraal.nl/nieuws/60090091-vijf-winnaars-in-langedijker-initiatievencampagne-met-75-000-euro>

is het eerste bankje geplaatst.²² Bij de winnende initiatieven zitten ook twee initiatieven specifiek in Sint Pancras, namelijk € 11.500 voor de herinrichting van het Beverplein en € 5.000 om Sint Pancras te vergroenen en de tuindersgeschiedenis te doen herleven. Deze campagne heeft in de nieuwe gemeente geen concreet vervolg gekregen.

- Concrete projecten zoals de realisatie van een Integraal Kind Centrum en de revitalisatie van het sportcomplex van sportvereniging Vrone in Sint Pancras (zie ook onder participatie).

Met de onduidelijkheid over hoe een vervolg zal worden gegeven aan de pilot en de startgebieden, is het ook onduidelijk wanneer en hoe het dorps- en wijkgericht werken in Sint Pancras en Koedijk invulling zal krijgen.

2.2. Participatiebeleid

2.2.1. Doelen en uitgangspunten participatiebeleid

Participatiebeleid is breder dan het dorps- en wijkgericht werken van de gemeente. Tegelijkertijd speelt het een rol bij een van de doelstellingen in het dorps- en wijkgericht werken om inwoners te ondersteunen bij het uitvoeren van initiatieven. Daarom kijken we hier naar de verschillende onderdelen van het participatiebeleid.

Participatieverordening

De gemeenteraad van Dijk en Waard heeft in november 2023 een participatieverordening vastgesteld, die vanaf 1 januari 2024 van kracht is. Hierin staat dat participatie in Dijk en Waard in beginsel wordt toegepast wanneer te verwachten is dat inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven of belanghebbenden in aanzienlijke mate worden geraakt door het beleid of besluit of wanneer te verwachten is dat een van deze actoren relevante ervaringskennis of inzichten kan toevoegen. Volgens de participatieverordening stelt het gemeentebestuur bij de start van elk participatieproces vast op welke manier participatie wordt toegepast en maakt dit besluit bekend. In een participatienota worden het doel en de kaders van participatie, de beïnvloedingsruimte, de wijze van communicatie en de mogelijkheden om te reageren vastgelegd. Van ieder participatietraject maakt de gemeente een eindverslag.

Reisgids participatie (voor ambtenaren en bestuurders)

In juni 2022 is een 'reisgids samenwerken' opgesteld voor ambtenaren en bestuurders. De reisgids is bedoeld als leidraad voor de ambtelijke organisatie en het bestuur voor de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven met inwoners en organisaties in dorpen en wijken. De gids is daarmee ook onderdeel van het programma dorps- en wijkgericht werken. In de gids zijn een aantal samenwerkingsroutes nader uitgewerkt, waarbij de gemeente ofwel aansluit bij een initiatief uit de samenleving, zelf een initiatief start, of dorps- en wijkgesprekken voert. Verder bevat de gids een aantal tips en voorbeelden rond participatie. Daarmee is de reisgids een opvallend uitgebreid document. Desondanks is het niet duidelijk in welke gevallen welke samenwerkingsroute moet worden gevolgd. De reisgids is een inspiratiedocument, maar biedt geen instructie aan ambtenaren over de route of werkvorm die het best bij ieder beleidsproces past. Uit interviews blijkt dat de reisgids enkel als leidraad dient.

²² <https://streekstadcentraal.nl/60097702-eerste-bankje-uit-initiatievecampagne-geplaatst-in-noord-scharwoude>

2.2.2. Participatiebeleid in de praktijk

In interviews wordt aangegeven dat participatie over het algemeen vrij goed verloopt bij ruimtelijke besluitvormingsprocessen die door de gemeente zijn geïnitieerd. Een voorbeeld dat veelvuldig terugkomt in interviews als een succesvol voorbeeld van participatie, is het traject rondom het opstellen van de plannen om het sportcomplex SV Vrone te revitaliseren. In dit participatietraject zijn door omwonenden wensen geuit, waaraan voor een groot gedeelte tegemoetgekomen kon worden en waardoor het voorlopig ontwerp voor de buitenruimte breed werd gedragen.²³

In alle andere gevallen zien geïnterviewden drie praktische knelpunten. Allereerst is het niet duidelijk hoe participatie wordt vormgegeven als het gaat om projecten die door burgers zijn geïnitieerd. In de gemeentelijke begroting zijn alle bedragen duidelijk geormerkt, waardoor flexibel inspelen op wensen van inwoners niet eenvoudig is. Een tweede knelpunt betreft de moeilijkheid om participatie vorm te geven bij onderwerpen die in de praktijk vaak domein-overstijgend zijn, zoals de ontwikkeling van dorpen en wijken, terwijl de ambtelijke organisatie juist vooral binnen domeinen werkt. Het laatste knelpunt gaat over de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Het college heeft harde beleidsdoelstellingen geformuleerd die binnen een bepaald tijdpad gerealiseerd moeten worden. Een voorbeeld hiervan is de in het coalitieakkoord geformuleerde ambitie om 10.000 woningen te bouwen. Uitgebreide participatietrajecten kosten tijd en kunnen het halen van deze beleidsdoelstellingen in de weg staan. Andersom is de ervaring van geïnterviewden dat bewoners verwachten dat wat zij inbrengen snel gerealiseerd kan worden, of dat vragen snel beantwoord kunnen worden, terwijl er binnen de gemeentelijke organisatie meer tijd nodig is om op initiatieven van inwoners te reageren dan dat inwoners verwachten.

2.3. Conclusies over de inrichting en werking van het dorps- en wijkgericht werken en participatiebeleid

We sluiten dit hoofdstuk af met twee conclusies. Deze conclusies zijn echter te bezien in de context van een nieuwe, zich nog ontwikkelende gemeente.

Om de conclusies over het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid goed op waarde te kunnen schatten, is het goed te beseffen dat het genoemde beleid nog in ontwikkeling is. En dat geldt ook voor de ambtelijke organisatie en het bestuur van Dijk en Waard. Uit verschillende herindelingsonderzoeken blijkt dat het minimaal één bestuursperiode duurt – en vaak nog wat langer – voordat het bestuur en de organisatie van de nieuwe gemeente optimaal functioneren. In die opstartperiode ligt de focus meer op het opbouwen van interne bestuurlijke en ambtelijke werkprocessen, dan op de samenleving.²⁴ Denk bijvoorbeeld aan de inspanningen die nodig zijn om het beleid en verordeningen van de voormalige gemeenten te harmoniseren.²⁵ Daarbij speelt ook, dat de voorbereiding op de fusie sterk is gehinderd door beperkingen als gevolg van de coronapandemie. Dat zorgt ervoor dat de opstartperiode van de gemeente meer energie kost en wat meer tijd vergt dan bij nieuw gevormde gemeenten normaal het geval is. Het bestuur en de organisatie van de gemeente zijn

²³ Gemeente Dijk en Waard (02-04-2024). *Raadsvoorstel kredietaanvraag project SV Vrone*.

²⁴ Zie: Boogers, M. & P.W. Tops (1998), Gemeentelijke herindeling als proces van culturele modernisering, in: *Bestuurswetenschappen*, 56 (6), 334- 345. Beerenpoot, R., Fraanje, R, Herweijer, M. (2009), *Processen en effecten van herindeling*, Alphen aan den Rijn: Kluwer; Ferket, J., M. Schultz, M. van Twist & M. van der Steen (2014), 'Herwaardering van herindeling: een evaluatie van 10 jaar gemeentelijke herindelingen, in Gelderland, Limburg en Overijssel', in: *Bestuurswetenschappen* 68 (1), pp. 58-69

²⁵ Wet Algemene regels herindelingen (Wet Ahri), art. 28.

dus nog volop in ontwikkeling, waardoor het lastig is om het dorps- en wijkgericht werken en het participatiebeleid hier meteen een goede plaats in te geven.

De gemeente is zich ervan bewust dat zij haar einddoel nog niet heeft bereikt en heeft daartoe dit jaar een organisatieontwikkeling ingezet die de komende tijd verder zijn beslag zal krijgen. Deze omstandigheden zijn belangrijk om mee te nemen in het wegen van de conclusies, namelijk dat 1) de bestuurlijke en ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken nog zwak ontwikkeld is en 2) het participatiebeleid vooral nog wordt toegepast bij door de gemeente geïnitieerde ruimtelijke projecten. Tegelijkertijd biedt een jonge organisatie die nog volop in ontwikkeling is en waarin men zich ervan bewust is dat er nog werk is te verzetten, ook kansen om gericht verbeteringen door te voeren.

Conclusie 1: De bestuurlijke en ambtelijke inbedding van het dorps- en wijkgericht werken is nog zwak ontwikkeld.

Na de vorming van gemeente Dijk en Waard is meteen gestart met het inrichten van het dorps- en wijkgericht werken. Het doel hiervan was het behoud van de zichtbaarheid en benaderbaarheid van het bestuur, ondanks de door de fusie groter geworden gemeente. Dit beleid bevindt zich op dit moment nog in de pilotfase, waarbij in twee startgebieden ervaringen zijn opgedaan. Omdat Sint Pancras en Koedijk geen onderdeel van de pilot zijn, is het dorps- en wijkgericht werken nog niet specifiek op beide kernen gericht.

De ervaringen met de pilot dorps- en wijkgericht werken zijn gemengd. Aan de ene kant ervaren gesprekspartners het als een goede manier om samen met inwoners plannen te ontwikkelen voor de ontwikkeling van hun dorp of wijk, maar tegelijkertijd ontbreekt het aan ambtelijke capaciteit en bestuurlijke urgentie om deze plannen te realiseren. Meer in het algemeen concluderen we dat het dorps- en wijkgericht werken een succesvolle manier is om zicht te krijgen op de problemen en wensen van de dorpen en wijken, terwijl het lastig blijkt om hier vervolgens effectief op in te spelen. Dit komt doordat het programma dorps- en wijkgericht werken onvoldoende verbonden is met het bestuur en de ambtelijke organisatie. De bestuurlijke aandacht voor het dorps- en wijkgericht werken en de ambtelijke inbedding hiervan zijn nog niet goed ontwikkeld. Hierdoor rust veel op de schouders van enkele portefeuillehouders en ambtenaren.

Conclusie 2: Het participatiebeleid wordt nog vooral toegepast bij door de gemeente geïnitieerde ruimtelijke projecten.

Hoewel het participatiebeleid is gericht op het samen met inwoners aanpakken van maatschappelijke vraagstukken, richt het zich nog vooral op het organiseren van inspraak in gemeentelijk beleid. Met name bij ruimtelijke initiatieven loopt dit in de ervaring van geïnterviewden vrij goed. Het inspelen op initiatieven uit de samenleving, op ruimtelijk vlak of anderszins, is weliswaar verankerd in de gemeentelijke participatieverordening, maar in de praktijk nog niet goed ontwikkeld. Onder meer de bestuurlijke en ambtelijke verkokering van het beleid, waarbij mensen en middelen zijn gekoppeld aan sectorale taakvelden, maakt het lastig om flexibel in te spelen op signalen van burgers.

3. Ervaringen inwoners Dijk en Waard

Via een vragenlijst konden inwoners van Sint Pancras en Koedijk hun ervaringen met de gemeente Dijk en Waard delen op de thema's inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en leefbaarheid. Deze vragenlijst is mede tot stand gekomen op basis van de inbreng van inwoners op twee bewonersavonden (een in Sint Pancras en een in Koedijk) over wat voor hen belangrijke onderwerpen waren.

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdbevindingen uit de enquête. Uitsplitsingen voor inwoners uit Sint Pancras en Koedijk zijn alleen weergegeven als er verschillen in hun ervaring bestonden.²⁶ In bijlage 2 van deze rapportage is een volledig overzicht van het aantal invullers en de antwoorden op alle vragen opgenomen. Daarmee beantwoorden we de volgende deelvraag in dit hoofdstuk:

- 3) Hoe wordt de invulling van overheidsnabijheid, het betrekken van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken door de inwoners van Sint Pancras en Koedijk ervaren? Wat wordt gewaardeerd en wat zijn aandachtspunten?

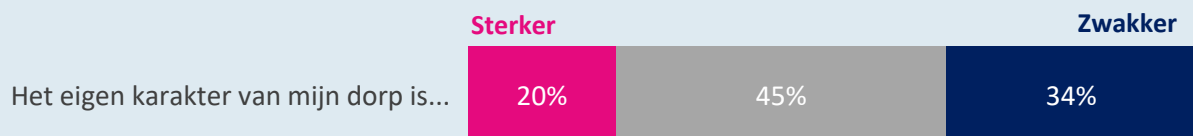
3.1. Ervaringen inwoners

3.1.1. Inwonersbetrokkenheid

Karakter van het dorp

Een grote meerderheid (92%) is het eens met de stelling dat de dorpen Koedijk en Sint Pancras een eigen karakter hebben. De meeste inwoners (42%) vinden dat het karakter van het dorp niet is veranderd sinds ze onderdeel uitmaken van de gemeente Dijk en Waard. Voor 20% is het eigen karakter van hun dorp sterker geworden, 34% oordeelt dat dit juist verzwakt is.²⁷ Inwoners uit Koedijk (57%) zijn hier vaker neutraal over dan inwoners uit Sint Pancras (46%). In de mate waarin wordt geoordeeld dat het eigen karakter sterker of juist zwakker is geworden, zien we geen verschil.

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het eigen karakter van mijn dorp...
(slidervraag, N = 393).

²⁶ In verband met het lage aantal inwoners uit Koedijk zijn verschillen tussen de inwoners uit beide dorpen niet getoetst op statistische significantie. Specifieke uitspraken over Koedijk en Sint Pancras zijn daarom indicatief.

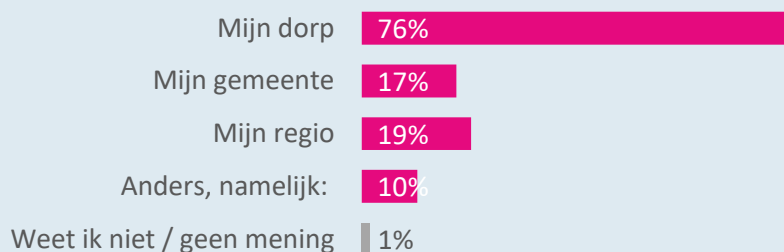
²⁷ Door afronding van percentages op hele getallen komt de optelsom van categorieën niet altijd tot precies 100%.

Verbondenheid met dorp, gemeente en regio

Driekwart van de inwoners (76%) voelt zich het meest verbonden met andere mensen in het dorp (83% van de inwoners uit Koedijk die deelnamen aan de vragenlijst, 75% van de inwoners uit Sint Pancras). Slechts 17% voelt zich verbonden met de gehele gemeente en 19% met de regio. Verder koos 10% voor de optie 'Anders, namelijk...'. Hiervan noemde een op de drie inwoners Alkmaar, de overige twee derde antwoordde variërend van 'alle bovenstaande antwoordopties' tot 'andere plekken in Nederland (of het buitenland)'.

Wat vindt u? Ik voel me het meest verbonden met mensen in... (meerkeuzevraag, N = 413)

3.1.2. Overheidsnabijheid

Meedenken en meedoen met de plannen van de gemeente

Inwoners zijn verdeeld over de mate waarin zij kunnen meedenken met de plannen van de gemeente. Waar 45% vindt dat dorpsbewoners goed kunnen meedenken met de plannen van de gemeente, geeft een ongeveer gelijke groep van 44% aan dat dit juist niet het geval is. De tevredenheid over de mate waarin inwoners kunnen meedenken over het beleid van de gemeente is vergeleken met gelijksoortige gemeenten betrekkelijk hoog: daar is maar 34% tevreden hierover.²⁸

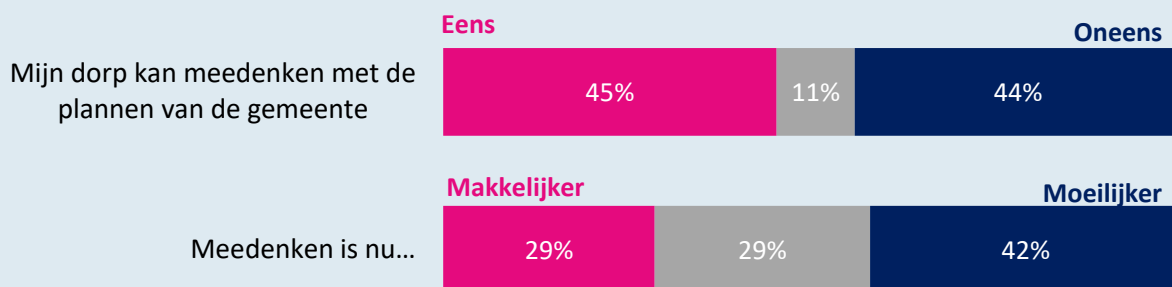
Ervaringen van inwoners uit Koedijk zijn minder positief dan inwoners van Sint Pancras; slechts 32% van de inwoners uit Koedijk die meededen aan de vragenlijst, vindt dat ze mee kan denken en doen met de plannen van de gemeente ten opzichte van 47% van de inwoners uit Sint Pancras.

Sinds Sint Pancras en Koedijk onderdeel uitmaken van de gemeente Dijk en Waard, wordt meedenken en meedoen met gemeentelijke plannen als lastiger ervaren: 42% vindt het moeilijker, 29% is er neutraal over, 29% zegt dat dit juist makkelijker is geworden. Uit de open antwoorden blijkt dat men vindt dat er weinig geluisterd wordt naar de inwoners en dat hen slechts beperkte informatie over het gemeentelijk beleid wordt verstrekt. In Sint Pancras wordt ook de opgeheven dorpsraad door verschillende inwoners genoemd; het opheffen van de dorpsraad is voor hen een teken dat er onvoldoende geluisterd wordt naar de inwoners.

²⁸ www.waarstaatjegemeente.nl

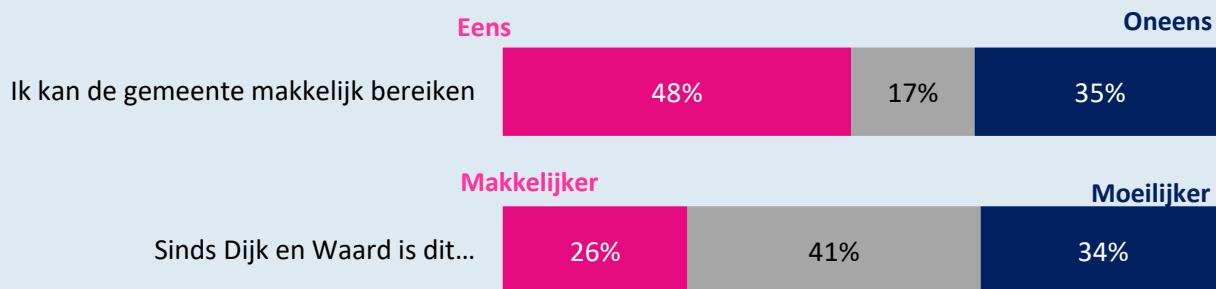
Mijn dorp kan meedenken of meedoen met de plannen van de gemeente Dijk en Waard (slidervraag, N = 378); **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is meedenken of meedoen met de gemeente makkelijker/ moeilijker** (slidervraag, N = 364)

Bereikbaarheid van het gemeentebestuur en gemeentelijke organisatie

Bijna de helft van de inwoners (48%) vindt het makkelijk om de gemeente te bereiken voor vragen of opmerkingen. Voor de meeste inwoners (41%) is dat niet veranderd sinds het dorp onderdeel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard. Voor 26% is het makkelijker geworden, maar voor 34% juist moeilijker. In Koedijk vindt men vaker dat de bereikbaarheid van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie is afgenomen.

Ik kan de gemeente makkelijk bereiken voor vragen of opmerkingen (slidervraag, N = 358); **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het bereiken van mijn gemeente voor vragen of opmerkingen makkelijker/moeilijker...** (slidervraag, N = 338).

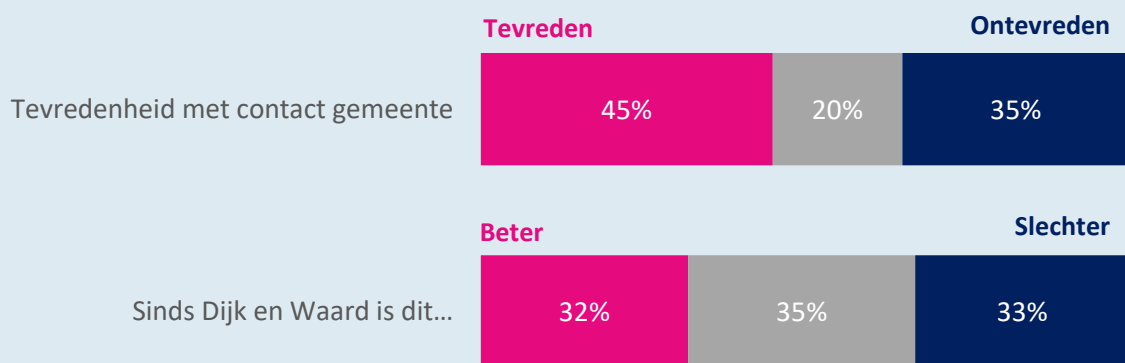

Van de inwoners heeft 80% in de afgelopen jaren contact met de gemeente gehad voor een ID, rijbewijs of reisdocument, meldingen over de openbare ruimte, vergunningen, belastingen, klachten en bezwaren. Gemiddeld was 45% tevreden over de dienstverlening door de gemeente, 20% stond er neutraal tegenover en 35% gaf aan ontevreden te zijn. Wel zien we grote verschillen in het type dienstverlening. Inwoners zijn het meest tevreden over het aanvragen of ophalen van een identiteitsbewijs (80% is tevreden), terwijl ze – wellicht niet verwonderlijk – het minst tevreden zijn over het indienen van een klacht of bezwaar (25% is tevreden).

Inwoners zijn verdeeld over de vraag of het contact verbeterd of juist slechter is geworden sinds het dorp onderdeel is van Dijk en Waard; 32% vindt dat het beter is geworden, 35% zegt dat het gelijk is gebleven, en 33% is van mening dat het contact met de gemeente juist slechter is geworden. Gevraagd naar een toelichting, werd onder andere gewezen op het gebrek aan persoonlijk contact en de wat zakelijke houding van medewerkers.

Hoe tevreden bent u over de manier waarop u geholpen bent tijdens uw contact over... (slidervraag, N = 164);²⁹ **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, vind ik het contact met mijn gemeente beter/slechter...** (slidervraag, N = 341)

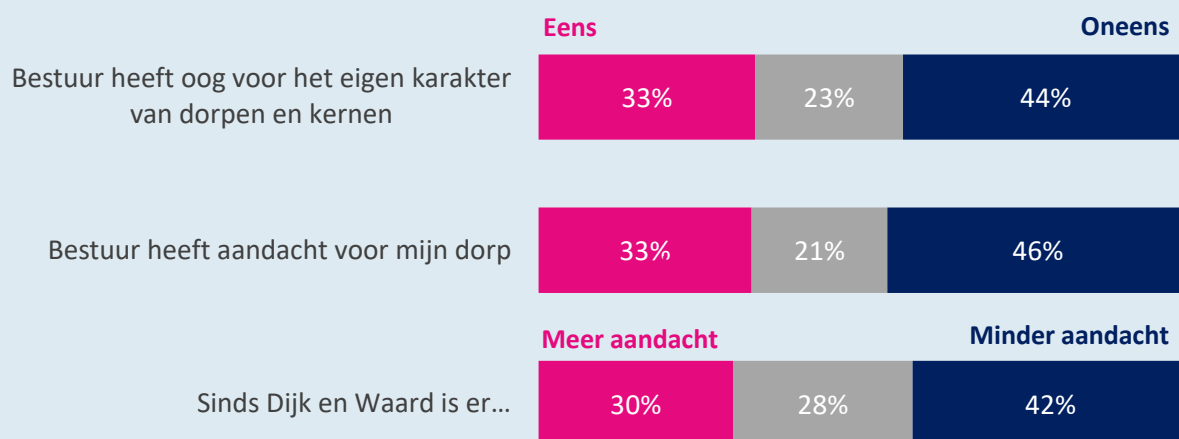
Dorpsgericht werken

Inwoners zijn relatief vaak ontevreden over de mate waarin gemeente Dijk en Waard tegemoet komt aan de eigen wensen en problemen van hun dorp. Van alle inwoners vindt 44% dat het bestuur onvoldoende oog heeft voor het eigen karakter van hun dorpen en kernen, tegenover 33% die oordeelt dat het bestuur hier juist wel oog voor heeft. Daarbij vindt in totaal 46% dat het bestuur van de gemeente onvoldoende aandacht heeft voor zijn/haar dorp, terwijl 33% van de inwoners dat wél vindt. Ook ervaren de meeste inwoners dat dit slechter is geworden sinds het dorp deel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard: 42% vindt dat er minder aandacht is voor zijn/haar dorp; 30% ziet juist dat de aandacht voor zijn/haar dorp is toegenomen. De ontevredenheid is groter in Koedijk dan in Sint Pancras: in Koedijk vindt 69% van de inwoners dat het bestuur van Dijk en Waard te weinig aandacht heeft voor het dorp, in Sint Pancras is 44% hierover ontevreden.

²⁹ Gemiddelde percentages bij minimaal 30 invullers per subcategorie, te weten: melding openbare ruimte, aanvragen of ophalen van identiteitskaart, rijbewijs of reisdocument, gemeentelijke belastingen, of een klacht of bezwaar indienen.

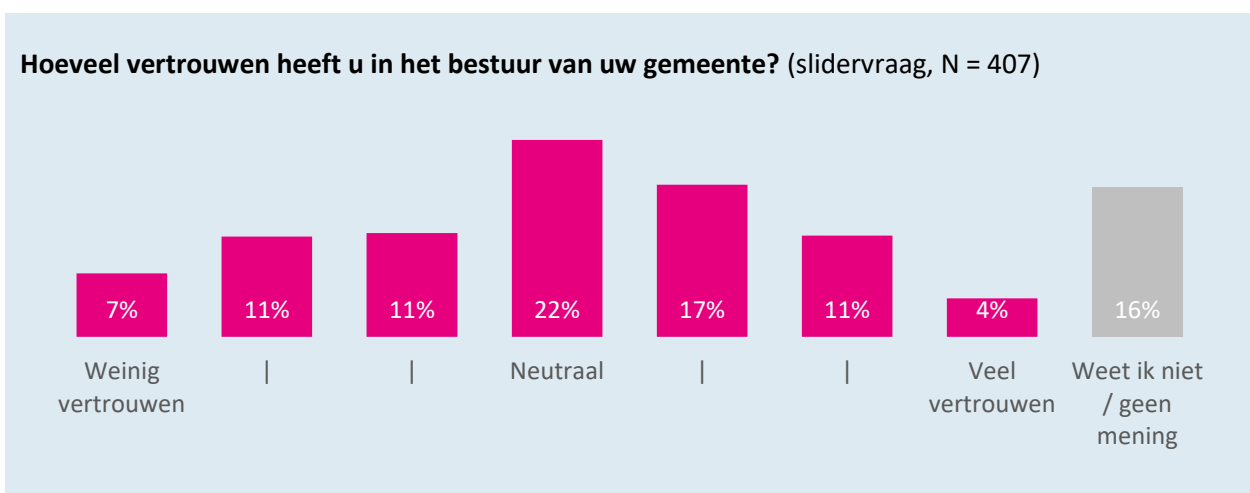
Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft oog voor het eigen karakter van de verschillende dorpen en kernen in de gemeente (slidervraag, N = 348); Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft aandacht voor mijn dorp (slidervraag, N = 373); Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, heeft het bestuur van de gemeente meer/minder aandacht voor mijn dorp (slidervraag, N = 359).

Vertrouwen in gemeentebestuur

Als het gaat over het algemene vertrouwen in het gemeentebestuur, valt op dat veel inwoners hier neutraal tegenover staan (22%) of er geen mening over hebben (16%). In totaal heeft 32% vertrouwen in het bestuur van de gemeente Dijk en Waard, terwijl 29% weinig vertrouwen heeft.

Om te duiden in hoeverre het vertrouwen van inwoners van Sint Pancras en Koedijk in het gemeentebestuur hoog of laag te noemen is, vergelijken we deze cijfers met het vertrouwen van inwoners in de lokale overheid in Nederland. Uit gegevens van de burgerpeiling van Waarstaatjegemeente.nl volgt dat in 2024 in heel Nederland gemiddeld 21% vertrouwen had in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. In vergelijkbare gemeenten als Dijk en Waard was dat circa 30%. Kortom, inwoners van Sint Pancras en Koedijk hebben in vergelijking met alle Nederlandse gemeenten relatief veel vertrouwen in het gemeentebestuur en het vertrouwen is vergelijkbaar voor soortgelijke gemeenten als Dijk en Waard.³⁰

3.1.3. Leefbaarheid

Voor inwoners zijn drie elementen belangrijk voor het woonplezier in hun dorp: de dorpse identiteit (het dorpse gevoel voor 78% en de eigenheid van het dorp voor 68% van de inwoners), de groene rustige omgeving (de groene omgeving voor 75% en de rust voor 65% van de inwoners) en de voorzieningen (voor 68% van de inwoners). Belangrijke voorzieningen in Sint Pancras zijn onder andere de supermarkt, plekken om te sporten, de drogist, dorps huis de Geist of de basisscholen. Voor Koedijk zijn dit bijvoorbeeld het café, de speeltuin, goede wegen en de rust en ruimte.

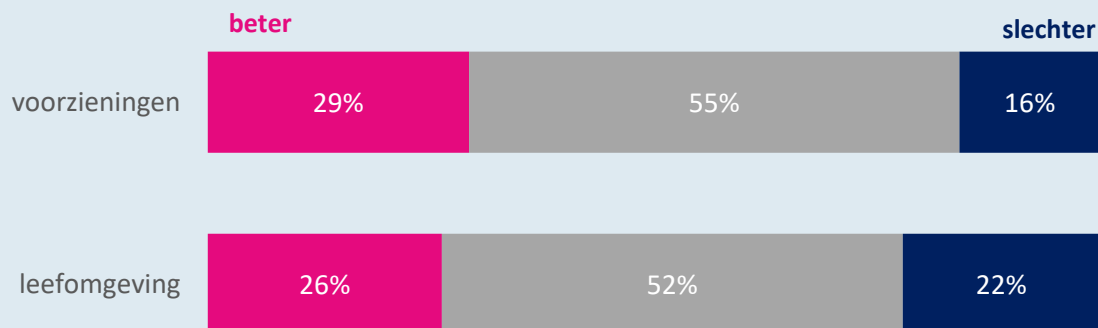
³⁰ Burgerpeiling via www.waarstaatjegemeente.nl. Waar we spreken over vergelijkbare gemeenten als Dijk en Waard hanteren we de typologie die Waarstaatjegemeente.nl in 2024 lanceerde. Dijk en Waard valt binnen deze typologie onder 'centrale woongemeenten met landelijk karakter'. Voor meer informatie over deze typologie zie: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/nieuws/Waarstaatjegemeente-lanceert-typologie-van-Nederlandse-gemeenten/320>. De burgerpeiling is in 2024 niet in alle gemeenten uitgevoerd. Voor het vergelijken van het vertrouwen in vergelijkbare gemeenten als Dijk en Waard is daarom uitgegaan van het gemiddelde van de gemeenten binnen deze categorie die in de afgelopen 3 jaar (2022, 2023 of 2024) een meting hebben uitgevoerd. Indien een gemeente in meerdere van deze jaren een peiling heeft gedaan hebben we het meest recente cijfer als uitgangspunt genomen.

Slechts 16% van de inwoners vindt dat de voorzieningen slechter zijn geworden sinds het dorp deel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard. De groep die dit vindt geeft bijvoorbeeld aan dat de gemeente traag handelt en het lang duurt voordat iets van de grond komt, of ze zijn ontevreden over het onderhoud van wegen of groenvoorzieningen. Hier tegenover staat een grotere groep van 29% die juist vindt dat de voorzieningen zijn verbeterd. Voor inwoners uit Sint Pancras zijn De HugoHopper en de ondersteuning van SV Vrone hier positieve voorbeelden van. Groenvoorziening en wegenonderhoud worden hier ook genoemd als voorbeelden waaruit blijkt dat voorzieningen beter zijn geworden. Niettemin vindt meer dan de helft van de inwoners dat de kwaliteit van de voorzieningen gelijk is gebleven.

Soortgelijke cijfers zijn waar te nemen op de vraag hoe de kwaliteit van de leefomgeving zich heeft ontwikkeld. Ruim de helft (52%) van de inwoners vindt dat de kwaliteit van de leefomgeving gelijk is gebleven sinds het dorp deel uitmaakt van de gemeente Dijk en Waard. Voor 26% is de leefomgeving beter geworden, 22% vindt dat de leefomgeving is verslechterd. Waar sommige inwoners tevreden zijn over het onderhoud van de openbare ruimte, vinden anderen juist dat het onderhoud minder goed en minder vaak gebeurt. Andere redenen voor het slechter worden van de leefomgeving zijn de verkeersveiligheid, een ervaren gebrek aan handhaving op overlast en het hoge grondwaterpeil dat de huizen en gezondheid van inwoners aantast.

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, zijn de voorzieningen beter/slechter (slidervraag, N = 375); **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is de leefomgeving...** (slidervraag, N = 432).

3.2. Conclusies over ervaringen inwoners Sint Pancras en Koedijk met de gemeente Dijk en Waard

We sluiten dit hoofdstuk af met een drietal conclusies (en nummeren daarbij verder vanaf de twee conclusies die we in hoofdstuk 2 formuleerden over het dorps- en wijkgericht werken en participatie).

Voorafgaand aan deze conclusies merken we op dat de resultaten van de enquête bovenal laten zien dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk zowel genuanceerd als verschillend denken over de manier waarop gemeente Dijk en Waard invulling geeft aan inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en leefbaarheid. Inwoners die positief en negatief zijn over hun ervaringen met de gemeente op deze onderdelen houden elkaar overwegend in evenwicht, of de grootste groep inwoners staat er neutraal

tegenover. Ook als gevraagd wordt naar veranderingen in inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en leefbaarheid, ziet men over het algemeen geen sterke verbeteringen of verslechtering sinds het dorp onderdeel uitmaakt van Dijk en Waard. Niettemin vallen een aantal zaken op.

Conclusie 3: Inwoners van Sint Pancras en Koedijk voelen zich verbonden met hun eigen dorp en hechten waarde aan de eigen identiteit.

Het overgrote deel van de inwoners die de vragenlijst invulden vindt dat Sint Pancras en Koedijk een eigen karakter hebben. Dat eigen karakter is er nog steeds, ook sinds de dorpen onderdeel zijn van Dijk en Waard. Uit de open antwoorden op verschillende vragen en de vraag wat inwoners belangrijk vinden voor hun woonplezier, maken we op dat inwoners dat eigen karakter waarderen. In dit licht is het ook niet verwonderlijk dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk in sterke mate gericht zijn op hun eigen dorp, veel meer dan op de gemeente als geheel of de regio. De verbondenheid met Alkmaar wordt weliswaar genoemd, maar slechts door een kleine minderheid.

Conclusie 4: Inwoners zijn kritischer over hoe de aandacht voor Sint Pancras en Koedijk zich heeft ontwikkeld en de invloed die zij kunnen hebben op plannen.

Als het gaat over het behouden of versterken van het eigen karakter van Sint Pancras en Koedijk, is het belangrijk oog te hebben voor overheidsnabijheid. Op dit punt zijn inwoners van beide dorpen over het algemeen wat kritischer, met name hoe de aandacht voor de dorpen en de invloed die zij op plannen kunnen hebben, zich heeft ontwikkeld. Hoewel eerder de grootste groep aangaf dat dit eigen karakter er nog steeds is of zelfs sterker is geworden, lijkt hier een zorg te liggen voor inwoners. Dit is onder meer terug te zien in het relatief grote aantal inwoners dat vindt dat het moeilijker is geworden om invloed uit te oefenen op het gemeentelijke beleid ten aanzien van hun dorp. Ook vinden zij dat het gemeentebestuur wat minder bereikbaar is geworden en dat er wat minder bestuurlijke aandacht is voor hun dorp.

Conclusie 5: Inwoners zijn overwegend positief over de leefbaarheid van de dorpen en hoe dat zich heeft ontwikkeld sinds het ontstaan van de gemeente Dijk en Waard.

Zowel over voorzieningen als over de kwaliteit van de leefomgeving zijn de inwoners van Sint Pancras en Koedijk overwegend positief én ziet het merendeel ofwel geen verschil sinds het ontstaan van de gemeente Dijk en Waard of ervaart een verbetering. Met name voor groenvoorzieningen en wegenonderhoud geldt dat er wel degelijk verbeteringen worden ervaren, maar dat er ook nog werk is te verzetten.

4. Verkenning

Het doel van deze verkenning is om te reflecteren op duurzame oplossingen voor de overheidsnabijheid, de betrokkenheid van inwoners en het dorps- en wijkgericht werken ten aanzien van Sint Pancras en Koedijk. Hiertoe vatten we in deze verkenning eerst de resultaten van de evaluatie samen, zodat duidelijk is waarvoor precies een duurzame oplossing gewenst is. Vervolgens beantwoorden we de twee laatste deelvragen, namelijk:

- 4) In hoeverre is een grenscorrectie een duurzame oplossing voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en voor de gemeente als geheel? Zijn er alternatieven denkbaar?
- 5) Welke lessen zijn te trekken voor het beleid van de gehele gemeente Dijk en Waard?

Bij de beantwoording van deze deelvragen staan we eerst stil bij de vraag in hoeverre een grenscorrectie een duurzame oplossing is voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk en de gemeente als geheel. Vervolgens gaan we in op de alternatieven die denkbaar zijn, geredeneerd vanuit de aandachtspunten die volgen uit de evaluatie. Hierin zitten lessen verweven voor het beleid van de gehele gemeente Dijk en Waard.

4.1. Samenvatting evaluatie: aandachtspunten

Na de vorming van gemeente Dijk en Waard is meteen gestart met het inrichten van het dorps- en wijkgericht werken. Dit beleid bevindt zich op dit moment nog in de pilotfase. Omdat Sint Pancras en Koedijk geen onderdeel van deze pilot zijn, is het dorps- en wijkgericht werken nog niet specifiek op beide kernen gericht. De ervaringen met de pilot zijn gemengd. Aan de ene kant ervaren gemeentelijk betrokkenen het als een goede manier om samen met inwoners plannen te maken voor de ontwikkeling van hun dorp of wijk, maar tegelijkertijd ontbreekt het aan ambtelijke capaciteit en bestuurlijke urgentie om deze plannen te realiseren. Dit vindt zijn achtergrond in het gegeven dat de bestuurlijke aandacht voor het dorps- en wijkgericht werken en de ambtelijke inbedding hiervan nog niet goed ontwikkeld zijn (conclusie 1).

Er is binnen de gemeente oog voor participatie en zeker de invulling die dit krijgt bij door de gemeente geïnitieerde ruimtelijke projecten, loopt in de ervaring van gemeentelijke betrokkenen vrij goed. Het inspelen op initiatieven uit de samenleving is weliswaar verankerd in de gemeentelijke participatieverordening, maar blijkt in de praktijk lastig. De bestuurlijke en ambtelijke verkokering van het beleid, waarbij mensen en middelen zijn gekoppeld aan sectorale taakvelden, belemmeren het flexibel inspelen op signalen van burgers (conclusie 2).

De inwonerspeiling laat zien dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk in grote mate vinden dat hun dorp een eigen karakter heeft en dat zij daar veel waarde aan hechten. In dit licht is het ook niet verwonderlijk dat inwoners van Sint Pancras en Koedijk in sterke mate gericht zijn op hun eigen dorp, veel meer dan op de gemeente als geheel of de regio. De verbondenheid met Alkmaar wordt weliswaar genoemd, maar door een kleine minderheid (conclusie 3).

Er lijken enige zorgen te bestaan onder inwoners over het kunnen behouden van het eigen karakter binnen gemeente Dijk en Waard. Relatief veel inwoners vinden dat het moeilijker is geworden om

invloed uit te oefenen op het gemeentelijke beleid ten aanzien van hun dorp. Ook vinden zij dat het gemeentebestuur wat minder bereikbaar is geworden en dat er wat minder bestuurlijke aandacht is voor hun dorp (conclusie 4). Hiertegenover staat dat het relatieve oordeel over de leefbaarheid van het dorp juist positief is. Inwoners zien meer verbeteringen dan verslechtingen in de voorzieningen en de kwaliteit van de leefomgeving in hun dorp (conclusie 5).

4.2. Is grenscorrectie een duurzame oplossing?

De beantwoording van de vraag of een grenscorrectie een duurzame oplossing is voor de aandachtspunten van de inwoners van Sint Pancras en Koedijk, hangt allereerst af van de uitkomsten van deze evaluatie. Die laat zien dat hoewel er aandachtspunten zijn, er onder hen geen grote ontevredenheid heerst over de gemeente Dijk en Waard. Uit de inwonerspeiling volgt dat inwoners zich vooral thuis voelen in hun eigen dorp en sterk hechten aan de eigen identiteit. Ze voelen zich primair inwoner van Sint Pancras of Koedijk en zijn veel minder gericht op de gemeente of de streek. Inwoners geven aan dat de gemeente meer aandacht moet hebben voor hun dorp. Vooral hierin en in combinatie met het versterken van het dorps- en wijkgericht werken, liggen de belangrijkste aandachtspunten. Daarnaast laat de peiling zien dat inwoners betrekkelijk tevreden zijn over hoe de leefbaarheid van hun dorp zich heeft ontwikkeld. Daarmee is er geen aanleiding voor een grenscorrectie.

4.3. Versterken van dorps- en kerngericht werken als duurzame oplossing: lessen voor Dijk en Waard

Een oplossing voor de aandachtspunten uit de evaluatie zien we wel in het versterken van het dorps- en wijkgericht werken. Dat leiden we of uit onze analyse van het beleid hierop in Dijk en Waard en de uitvoering daarvan in de praktijk, evenals uit de ervaringen van inwoners van Sint Pancras en Koedijk. Daarbij moet allereerst worden gedacht aan de uitbreiding en versterking van het huidige gebiedsgericht werken (dat zich nu nog tot enkele startgebieden beperkt). Om dit mogelijk te maken, is het nodig dat er meer structurele bestuurlijke aandacht is voor het dorps- en wijkgericht werken en dat de ambtelijke inbedding hiervan wordt versterkt. Dat kan bijvoorbeeld door aanvankelijke plannen met wijkwethouders ook daadwerkelijk te implementeren, het functioneren van de gemeenteraad (met werkbezoeken of commissievergaderingen op locatie) meer te richten op ontwikkelingen in dorpen en wijken alsmede door te werken met wijkcontactfunctionarissen die een goede toegang hebben tot gemeentelijke beleidsafdelingen. Hiervoor is het ook nodig, dat extra wordt geïnvesteerd (ook in termen van mensen en middelen) in een organisatieontwikkeling die integraal gebiedsgericht werken ondersteunt.

Of deze oplossing ook een duurzame oplossing is, hangt af van de mogelijkheden die Dijk en Waard heeft om die te realiseren. Met andere woorden: is de gemeente in staat om de inwonersbetrokkenheid, overheidsnabijheid en de leefbaarheid in beide dorpen te versterken? Hoewel die mogelijkheden in de praktijk moeten blijken, zijn er geen aanwijzingen dat gemeente Dijk en Waard het hiervoor benodigde verbeterpotentieel mist. Integendeel: de gemeente bestaat pas kort en is nog volop in ontwikkeling. Een vaststelling die ook geldt voor het dorps- en wijkgericht werken. Bovendien vindt er op dit moment een organisatieontwikkeling plaats die erop is gericht om de ambtelijke organisatie als geheel beter in te laten spelen op signalen uit de dorpen en wijken. Daarnaast is er een gemeentelijke evaluatie van de pilot om dorps- en wijkgericht te werken uitgevoerd (nog naast deze evaluatie en verkenning), waarvan de eerste resultaten vlak voor de zomer van 2024 bekend zijn geworden en waaruit vervolgacties voortkomen.

Bijlage 1. Overzicht geïnterviewden

Naam	Functie
Dhr. René Schoemaker	Wethouder in Dijk en Waard: portefeuillehouder Dorps- en wijkgericht werken
Mw. Annet Doesburg	Gemeentesecretaris/ algemeen directeur Dijk en Waard
Ambtenaar	Directeur Ruimte en van gemeente Dijk en Waard en gemeentesecretaris van de voormalige gemeente Langedijk
Ambtenaar	Afdelingshoofd Ingenieursbureau en projectleider nafase bestuurlijke fusie
Ambtenaar	Adviseur Democratische vernieuwing en programmamanager Dorps- en wijkgericht werken
Ambtenaar	Programmamanager Dorps- en wijkgericht werken
Ambtenaar	Medewerker communicatie en samenwerking
Ambtenaar	Adviseur Bewonersparticipatie

Bijlage 2. Resultaten inwonersconsultatie

Leeswijzer

In deze bijlage zijn de resultaten (in percentages) van de inwonersconsultatie te vinden. In totaal hebben 464 inwoners uit Sint Pancras en Koedijk de vragenlijst ingevuld. Boven ieder figuur staat de vraag beschreven zoals deze aan inwoners is gesteld, inclusief het aantal invullers dat de vraag heeft beantwoord.

Weging: De resultaten zijn gewogen op de Citisens betrokkenheidsprofielen. Deze profielen combineren sociaal-demografische kenmerken met data over de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren.³¹

Uitsplitsingen: Uitsplitsingen op basis van leeftijd zijn alleen weergegeven indien verschillen tussen leeftijdsgroepen significant van elkaar verschilden.

Totaal aantal invullers: Het totaal aantal invullers (N) kan verschillen per vraag, omdat invullers zelf konden kiezen over welke onderwerpen ze hun mening wilden geven. Voor de slidervragen is het aantal invullers dat weet ik niet / geen mening aankruiste niet meegenomen in het totaal aantal N. Deze zijn los vermeld in de grafiektitel.³²

Totaal percentage: Meerkeuzevragen tellen niet tot 100%. Voor enkele keuze- en slidervragen kan in sommige gevallen het totaal percentage niet tot 100% optellen vanwege afronding.

Visualisaties: Sommige visualisaties presenteren de resultaten van verschillende vragen. De antwoordcategorieën zijn in verband met de leesbaarheid van de grafieken verkort weergegeven.

³¹ Meer informatie over de betrokkenheidsprofielen op <http://www.citisens.nl/tools/betrokkenheidsprofielen>.

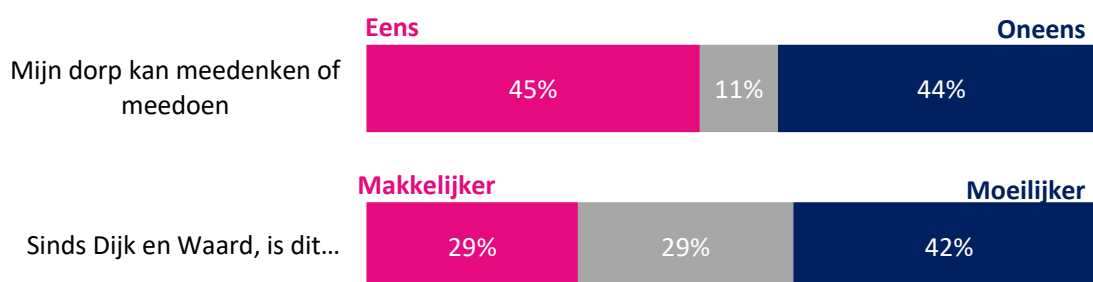
³² Sectie 2.3 is hier een uitzondering op, in verband met het relatief grote aantal inwoners (meer dan 20%) dat weet ik niet / geen mening koos.

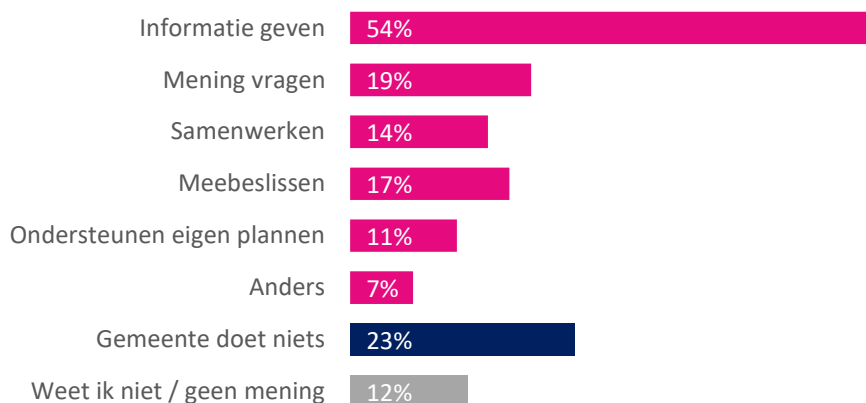
1. Inwonersbetrokkenheid

1.1 Meedenken en meedoen met de plannen van de gemeente

Mijn dorp kan meedenken of meedoen met de plannen van de gemeente Dijk en Waard (N = 378); Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is meedenken of meedoen met de gemeente... (N = 364)

Hoe betreft de gemeente Dijk en Waard inwoners en ondernemers van uw dorp bij haar plannen? (meerkeuzevraag, N = 413)

Wilt u uw antwoord toelichten? (open vraag, N = 96)

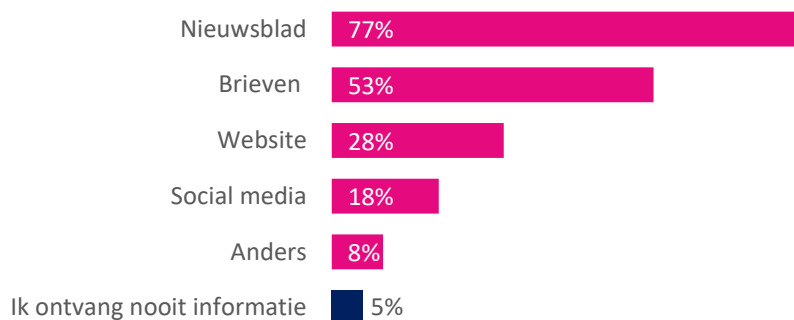
Thema	Aantal	Quote
Weinig geluisterd	29	"Wordt te weinig geluisterd naar de behoeften van inwoners", "Ze zeggen dat ze de informatie meenemen maar ze doen er niets mee", "Als burger merk ik weinig van hoe de gemeente invloed, ervaring of wensen vraagt."
Beperkt informatie	13	"Het geven van informatie met betrekking tot plannen in Sint Pancras is minimaal."

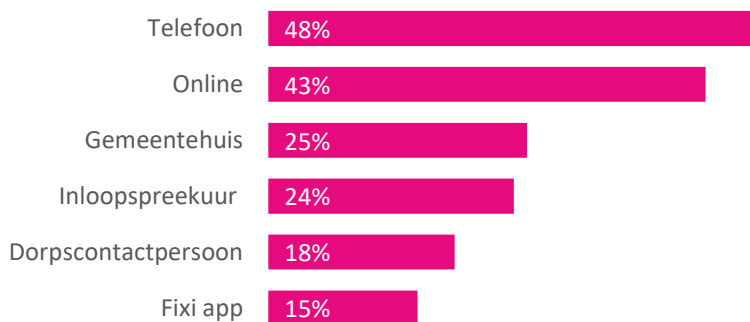
Thema	Aantal	Quote
Opgeheven dorpsraad	5	"De dorpsraad is opgeheven. Voelde zich o.a. niet voldoende gesteund door de nieuwe gemeente"
Woningbouw	3	"Enorme vergrijzing. Geen betrokkenheid van gemeente om te zorgen voor goede seniorenwoningen.", "Plannen die al jaren spelen en waar grote behoefte aan is zoals de nieuwbouw tegenover de DEKAmarkt daar horen en lezen we niets over."
Organisatie van evenementen	3	"Plannen mbt grote evenementen en feesten worden zonder overleg met omwonenden doorgedrukt."

1.2 Contact met de gemeente

Hoe ontvangt u informatie van de gemeente Dijk en Waard? (meerkeuzevraag, N = 413)

Als u een vraag heeft aan de gemeente Dijk en Waard, hoe zou u het liefst contact hebben? (meerkeuzevraag, N = 413)

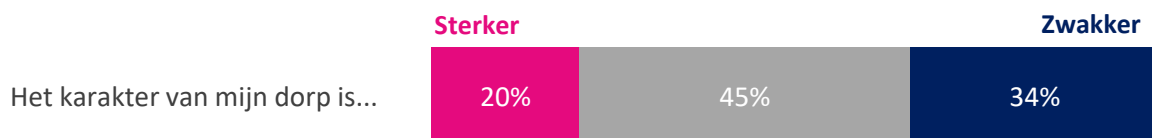

1.3 Karakter van het dorp

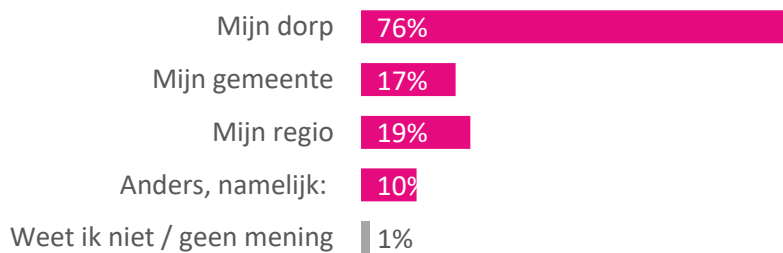
Mijn dorp heeft een eigen karakter (N = 418)

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het karakter van mijn dorp... (N = 393).

Wat vindt u? Ik voel me het meest verbonden met mensen in... (Meerkeuzevraag, N = 413)

Wilt u uw antwoord toelichten? (open vraag, N = 68)

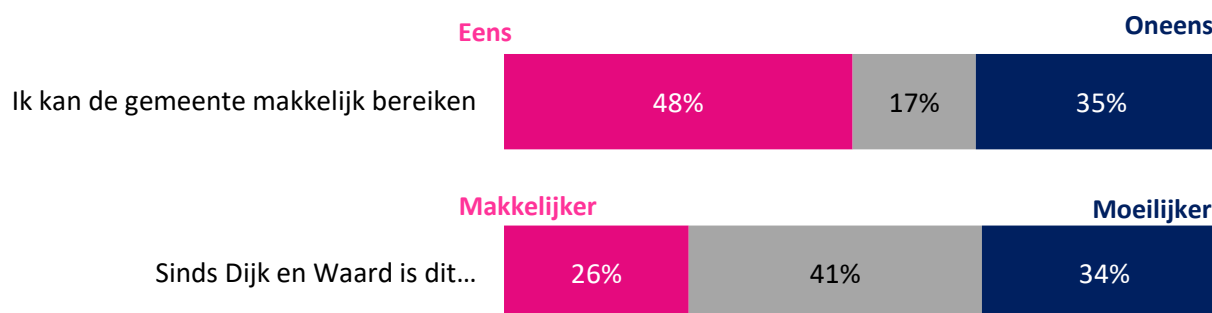
Thema	Aantal	Quote
Binding met Alkmaar	20	"Ik voel mij verbonden met mijn dorp en Alkmaar.", "Vanuit Sint Pancras trek je eerder richting Alkmaar"
Dorpse identiteit	6	"Sint Pancras is een echte ons kent ons gemeente, wat ik erg waardeer!!", "Het dorp heeft altijd een dorps karakter gehad. Je staat voor je buurt en burens klaar."

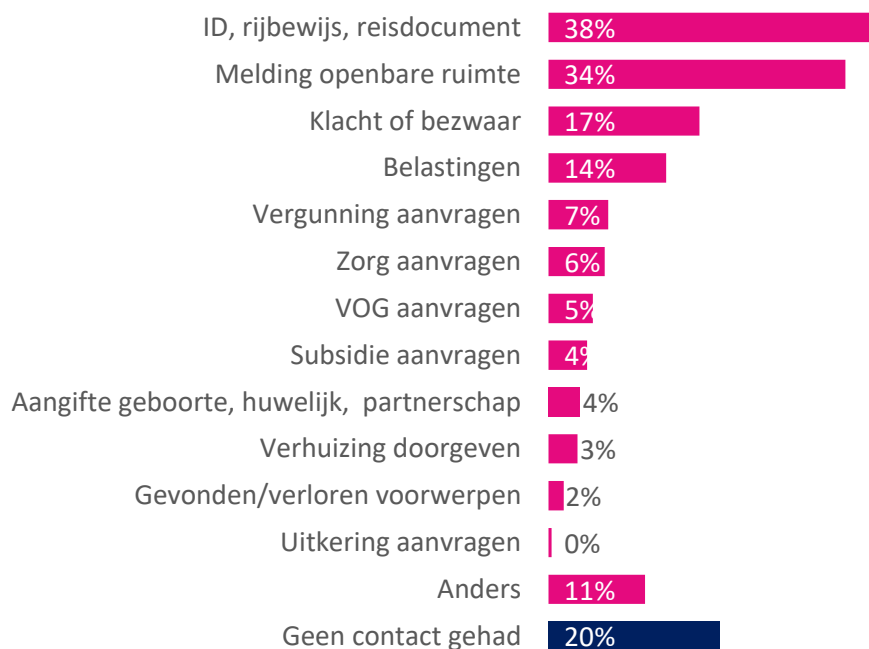
2. Overheidsnabijheid

2.1 Bereikbaarheid van de gemeente

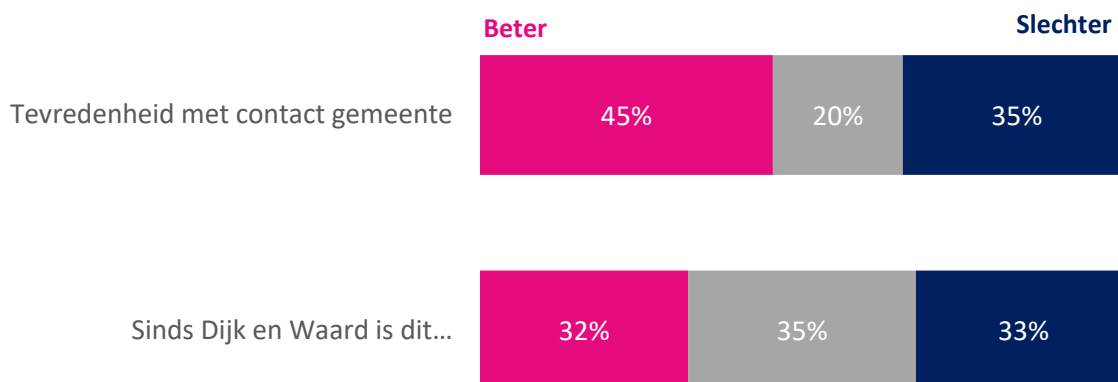
Ik kan de gemeente makkelijk bereiken voor vragen of opmerkingen (N = 358) Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is het bereiken van mijn gemeente voor vragen of opmerkingen... (N = 338).

Heeft u in het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente over een of meer van deze onderwerpen? (meerkeuzevraag, N = 376)

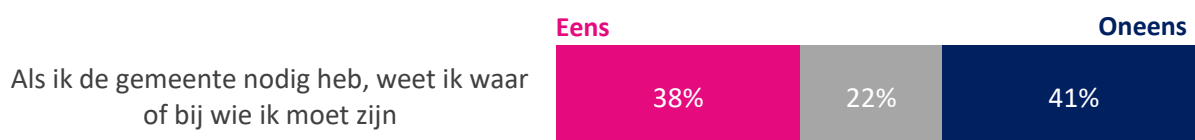
Hoe tevreden bent u over de manier waarop u geholpen hebt tijdens uw contact over... (slidervraag, N = 164)³³; **Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, vind ik het contact met mijn gemeente beter/slechter...** (slidervraag, N = 341)

Wilt u uw antwoord toelichten? (open vraag, N = 85)

Thema	Aantal	Quote
Hetzelfde gebleven	17	"ik heb weinig contact met de gemeente, ik merk tot zover geen verschil", "Ik vind het nu prima, maar vond het voorheen ook prima."
Zakelijke houding	9	"Contact met de gemeente is geen "emotie" maar slechts onderdeel van (veelal administratieve) zaken die simpelweg geregeld moeten worden. In dat kader is de gemeente Dijk en Waard niet anders dan welke andere gemeente dan ook.", "Geen persoonlijk contact meer"
Beter bereikbaar	3	"Beter bereikbaar, vragen worden sneller teruggekoppeld"

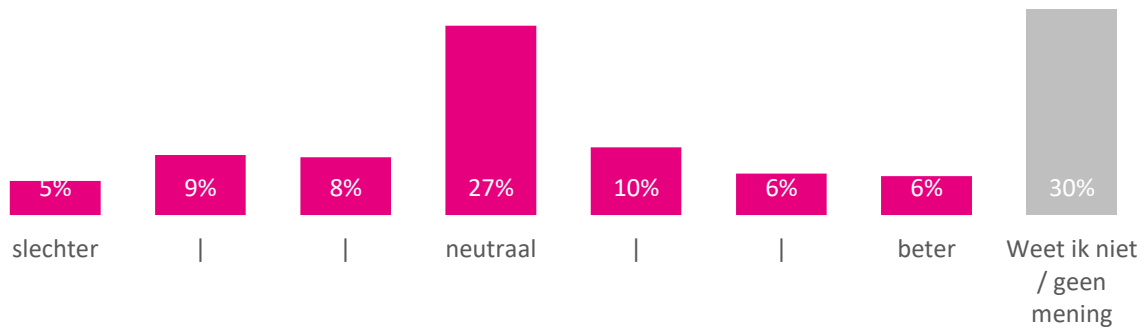
Als ik de gemeente nodig heb, weet ik waar of bij wie ik moet zijn. (N = 377)

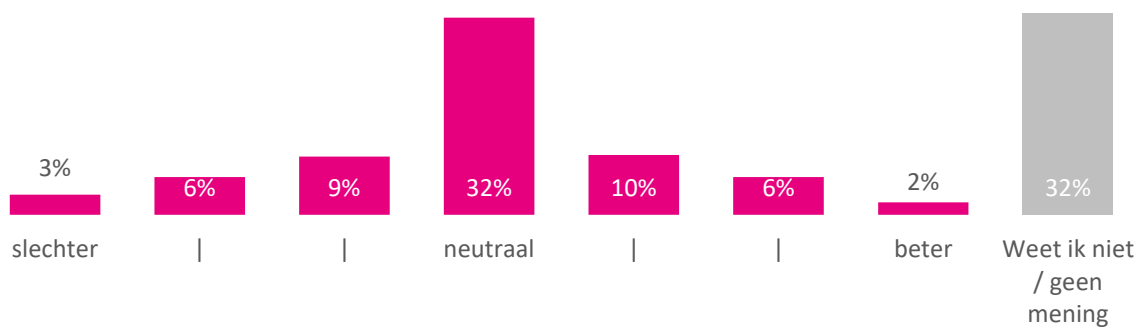
³³ Gemiddelde percentages bij minimaal 30 invullers per subcategorie, te weten: melding openbare ruimte, aanvraag of ophalen van identiteitskaart, rijbewijs of reisdocument, gemeentelijke belastingen, of een klacht of bezwaar indienen.

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, vind ik de manier waarop mijn gemeente reageert op klachten of meldingen... (N = 402)

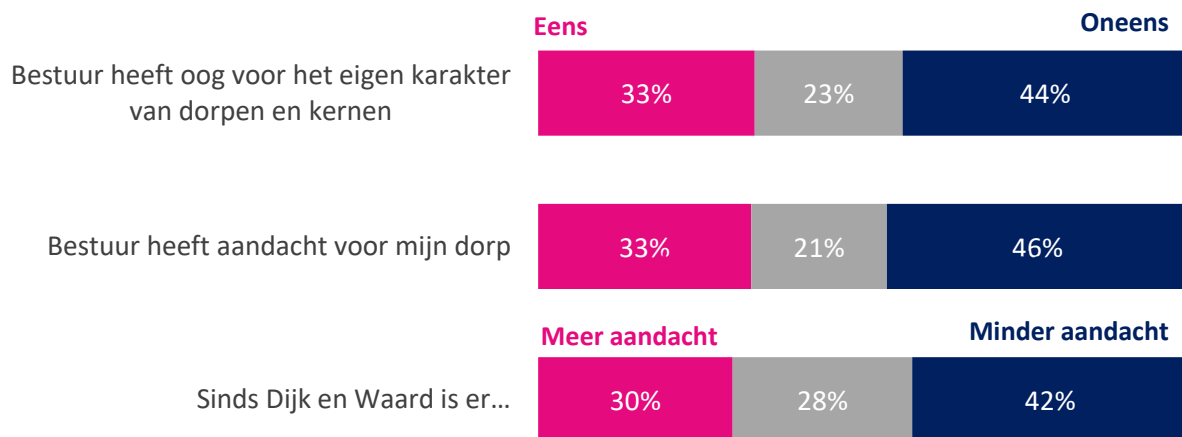

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, handhaaft mijn gemeente regels... (N = 402)

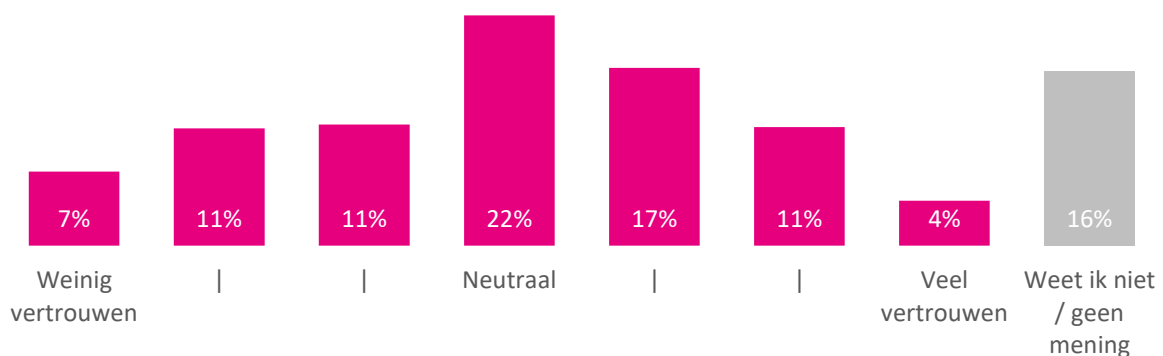
2.2 Dorps- en wijkgericht werken

Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft oog voor het eigen karakter van de verschillende dorpen en kernen in de gemeente (N = 348, 'weet ik niet / geen mening' N = 54); Het bestuur van de gemeente Dijk en Waard heeft aandacht voor mijn dorp (N = 373, 'weet ik niet / geen mening' N = 29); Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, heeft het bestuur van de gemeente voor mijn dorp... (N = 359, 'weet ik niet / geen mening' N = 43).

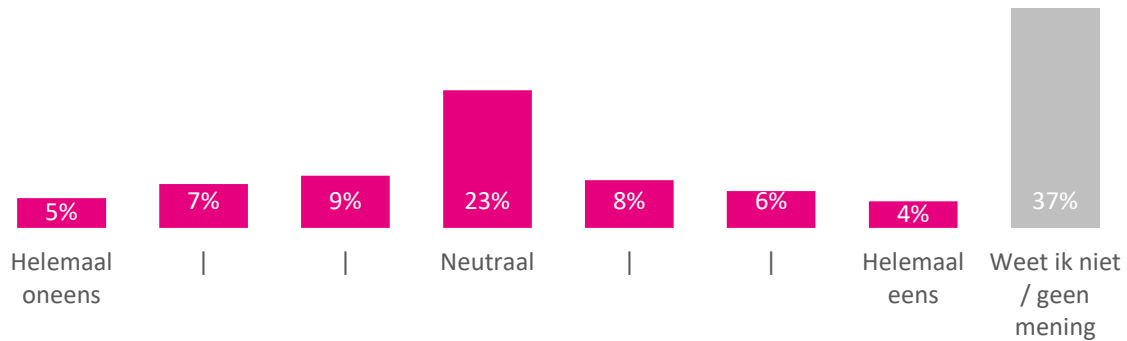

2.3 Vertrouwen in het bestuur van de gemeente

Hoeveel vertrouwen heeft u in het bestuur van uw gemeente? (N = 407)

Het college van burgemeester en wethouders van Dijk en Waard doet wat ze zegt. (N = 407)

Wilt u nog iets kwijt over hoe dichtbij het bestuur van de gemeente is bij uw dorp? (open vraag, N = 139)

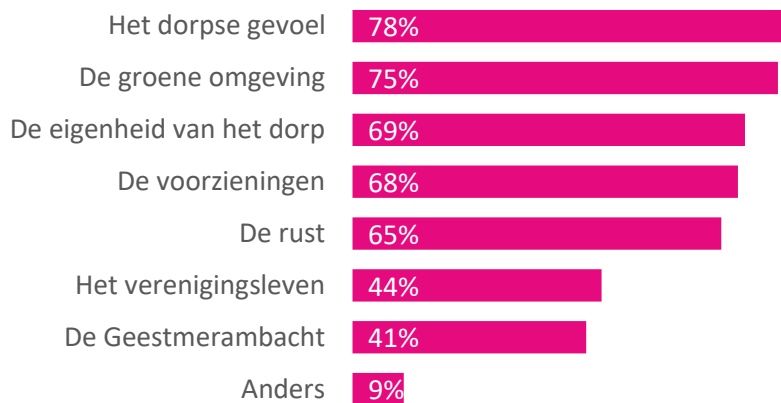
Thema	Aantal	Quote
Afstand en weinig interesse	23	"Het is ver weg, niet dichtbij. Dat was al zo met Langedijk en is zeker niet verbeterd. Ik heb de indruk dat er vooral om pragmatische redenen (geld) is gefuseerd, niet vanwege een visie.", "Nog verder weg dan eerst", "wie zijn dat eigenlijk, je ziet en hoort nooit iets"
Zichtbaarheid burgemeester	5	"De burgemeester is heel zichtbaar bij diverse gelegenheden.", "Ik heb een positieve ervaring gehad met die nieuwe burgemeester. Hij is langs geweest."
Onbekendheid	5	"Het zijn totale onbekenden"
Tevredenheid over bestuur	5	"Meedenkend", "Ik vind oprecht alles heel goed gaan. Maar de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik voorheen ook heel tevreden was."

3. Leefbaarheid

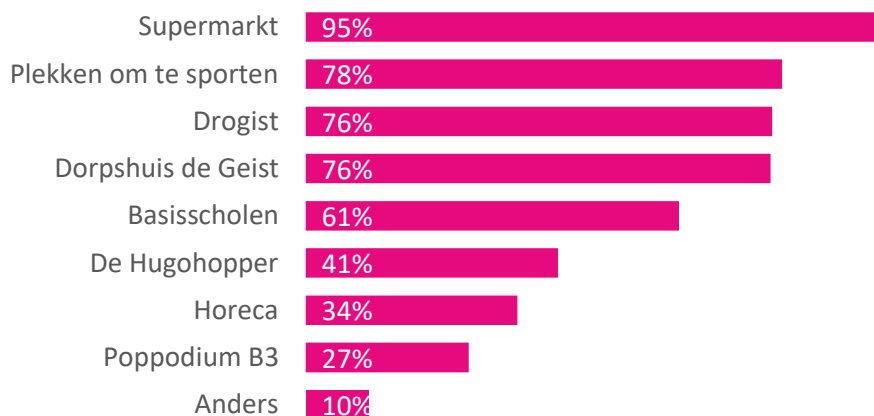
3.1 Woonplezier

Wat is belangrijk voor uw woonplezier in de leefomgeving van de gemeente Dijk en Waard?
(meerkeuzevraag, N = 432)

3.2 Voorzieningen en leefomgeving

Wat zijn belangrijke voorzieningen in uw dorp? (meerkeuzevraag, N = 398, alleen inwoners uit Sint Pancras)

Wat zijn belangrijke voorzieningen in uw dorp? (open vraag, N = 22, alleen inwoners uit Koedijk)

“Café, speeltuin”

“Wij willen hier Rust en ruimte bewaren.”

“Wij hebben alleen een kroeg (Bonte Koe) en de Lidl en De Rietschoot (verenigingsleven) Alle drie belangrijk!”

“Goede wegen en rustig Geestmerambacht” *“Zijn er nauwelijks in de buurt”*

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, zijn de voorzieningen... (N = 375, ‘weet ik niet / geen mening’ N = 65);

Waaruit blijkt dat de voorzieningen slechter zijn geworden? (open vraag, N = 40, alleen inwoners die aangaven dat de voorzieningen slechter zijn geworden)

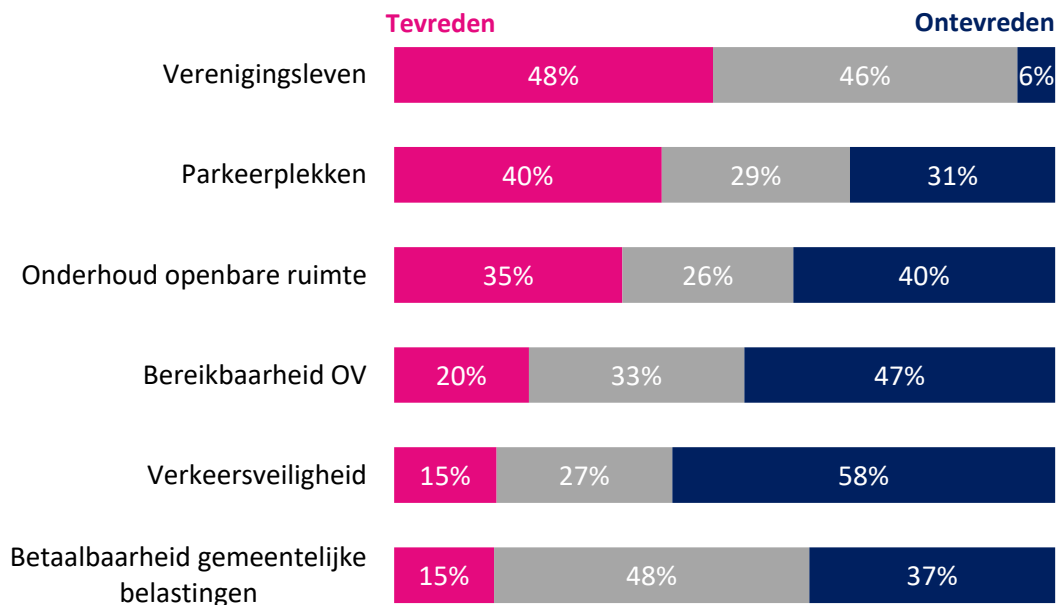
Thema	Aantal	Quote
Onderhoud van groen en wegen	14	“Onderhoud sport en de groenvoorziening”, “Toen er sneeuw en ijs op de wegen lag, werd er door Dijk en Waard geen actie ondernomen.”, “Slecht wegdek , winterstrooidienst is slecht, slechte groen voorzieningen onderhoud”
Traag handelen	3	“Er wordt veel gepraat en beloofd door de gemeente maar wij staan al jaren stil qua voorzieningen”, “Het duurt lang voor dat er iets van de grond komt!”

Waaruit blijkt dat de voorzieningen beter zijn geworden? (open vraag, N = 60, alleen inwoners die aangaven dat de voorzieningen beter zijn geworden)

Thema	Aantal	Quote
Hugohopper	23	"Nu eindelijk via de HugoHopper weer verbinding met de rest van de gemeente (winkelcentra, station, gemeentehuis).", "Komst Hugo hopper"
Onderhoud van groen en wegen	20	"Goede afvalophaling, goede groenvoorziening", "Ik zie dat ze heel goed onderhoud doen aan. Bv. Verlichting, riolering, bestrating.", "Onderhoud aan wegen, groen en riool is stukken beter"
SV Vrone	12	"Wordt eindelijk aan Vrone gedacht", "Ondersteuning dorpshuis en Vrone"
Zwembad de Bever	9	"Behoud zwembad en sportvelden", "Verder is de Bever heel belangrijk voor oud en jong!!"

Hoe tevreden bent u over de volgende zaken in uw dorp? (N = 432)³⁴

³⁴ Aantal invullers 'weet ik niet / geen mening' per stelling: verenigingsleven N = 67, parkeerplekken N = 43, onderhoud openbare ruimte N = 6, bereikbaarheid OV N = 76, verkeersveiligheid N = 9, betaalbaarheid gemeentelijke belastingen N = 29.

Wilt u nog iets kwijt hierover? (open vraag, N = 97).

Thema	Aantal	Quote
Verkeersveiligheid Bovenweg en Benedenweg	15	“Bovenweg en Benedenweg levensgevaarlijk, mis goede stoep/trottoir op beide wegen. Met rollator en beste (?) gewoon midden op de weg lopen.”, “De bestrating op de bovenweg is een drama. Herstelwerkzaamheden aan het wegdek worden dramatisch uitgevoerd en de veiligheid voor fietsende kinderen is ook ondermaats.”, “De verkeersdrukte op de Bovenweg en Benedenweg is te groot en op de Benedenweg is er een slecht begaanbare stoep.”
Groenonderhoud	7	“Het gras wordt steeds minder gemaaid en staat bijna overal kniehoog. In de auto kun je er niet eens overheen kijken, gevaarlijk!” , “Het beheer van het groen kan veel ecologischer. Bloemen, waaronder wettelijk beschermde wilde orchideeën (Vroonermeerpad) worden weggemaaid.”
Openbaar vervoer	6	“Openbaar vervoer is ondermaats. De nieuwe seniorenbus is voor de specifieke doelgroep wellicht een uitkomst, maar mist volledig doel voor de mensen die in Alkmaar of verder moeten zijn voor hun werk.”

Sinds mijn dorp onderdeel is van de gemeente Dijk en Waard, is de leefomgeving... (slidervraag, N =432).

Waaruit blijkt dat de leefomgeving slechter is geworden? (open vraag, N = 65, alleen inwoners die vonden dat de leefomgeving slechter is geworden).

Vaak benoemd	Aantal	Quote
Onderhoud van groen en wegen	26	“matig onderhoud en verrommeld openbaar groen”, “minder goed en minder vaak onderhoud aan groen en wandelpaden, grondwater staat in onze week heel erg hoog”, “De paden bij de gedempte veert zijn onbegaanbaar. De bovenweg mankeert altijd wat maar wordt niet constructief gemaakt.”
Verkeersveiligheid	18	“Drukker door de nieuwbouw van Alkmaar en Heerhugowaard zonder dat er iets aan de infrastructuur wordt gedaan, het verkeer rijdt veels te hard door het dorp met heel veel sluipverkeer tussen Heerhugowaard en Alkmaar.”
Handhaving en overlast	9	“Vuurwerk, lawaai van zware motoren, racen en geen handhaving of politie te zien.”, “Weinig handhaving”, “Minder controle van politie of wijkagenten handhaving bij bv de vronerplas veel overlast van jeugd in bootjes na 5 uur smiddags”
Grondwaterpeil	4	“een mega grondwater probleem wat de huizen en gezondheid aantast”

Waaruit blijkt dat de leefomgeving beter is geworden? (open vraag, N = 38, alleen inwoners die vonden dat de leefomgeving is verbeterd).

Vaak benoemd	Aantal	Quote
Onderhoud openbare ruimte	28	“Er wordt meer groenonderhoud gedaan en de straten worden vaker geveegd”, “Groenvoorziening en het vegen van de straat met extra veegbeurten in het najaar. Het opknappen van de omgeving van dorps huis De Geist.”, “Vaker schoongemaakt (straat), meer aandacht voor onderhoud bomen”

Wilt u nog iets kwijt over uw ervaringen met de gemeente Dijk en Waard of de vragenlijst? (open vraag, N = 193).

Thema	Aantal	Quote
Tevreden met Dijk en Waard	27	"Ik ben heel blij dat Sint Pancras opgenomen is in het dorpse Dijk en Waard in plaats van Alkmaar!" , "Ik mis in de lijst een vraag: wil je bij Alkmaar horen. Het antwoord is nee.", "Tevreden met gemeente Dijk en Waard. Dus wat mij betreft geen wijziging."
Liever bij Alkmaar	14	"WIJ WILLEN BIJ ALKMAAR HOREN GEWOON NIET MEER KOEDIJK IN TWEEEN GEDEELD !!!!!!!!!!!!!!!", "Sint Pancras hoort bij Alkmaar"
Luisteren naar resultaten enquête	10	"Ik hoop dat met de uitkomsten ook daadwerkelijk iets gedaan wordt en niet alleen ter attentie wordt meegenomen. Dat is de afgelopen jaren al voldoende gebeurt", "Luister naar uw inwoners alstublieft."

